

Omgevingsvisie Zevenaar 2040

Proces om te komen tot de Omgevingvisie Zevenaar

1. Waarom een omgevingsvisie?

Hoe willen we dat onze gemeente er over 20 jaar uitziet? Welke ontwikkelingen komen er op ons af? Waar willen we dan staan? Hoe zorgen we dat we dan nog steeds een aantrekkelijke leefomgeving hebben? Waar zijn we trots op en waar moeten we echt wat aan gaan doen? Hoe gaan we dat samen doen? Wie bepaalt of een idee een goed idee is? Hoe gaan we om met nieuwe initiatieven? Hoe zorgen we voor een duidelijke visie, zonder dat alles dichtgetimmerd is? Dit zijn allemaal vragen om te komen tot een Omgevingsvisie.

We streven naar een omgevingsvisie, die zowel uitnodigend is, inspireert en verbindt en tegelijkertijd duidelijk is over wat waar kan. Hiermee willen we richting geven aan ruimtelijke ontwikkelingen. Maar dan alleen waar dat nodig is.

De Omgevingsvisie is effectief als hij inspireert, verbindt en uitnodigend is voor nieuwe ontwikkelingen. En vooral: als we keuzes durven te maken.

De omgevingsvisie is een (verplicht door de gemeenteraad op te stellen) integrale visie met strategische hoofdkeuzen van beleid voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. Het is in de eerste plaats een politiek-bestuurlijk document dat het beleid voor de fysieke leefomgeving integraal omschrijft. Integraal betekent dat de visie betrekking moet hebben op alle terreinen van de fysieke leefomgeving, aansluitend bij de reikwijdte van de Omgevingswet.

De 'fysieke leefomgeving' is heel breed en omvat onder meer de beleidsterreinen cultureel erfgoed, energie-infrastructuur, landbouw, landschap, duurzaamheid, gezondheid, milieu, natuur en water. Boven- en ondergrond zijn daarbij onlosmakelijk met elkaar verbonden.

De Omgevingsvisie Zevenaar vraagt om een nieuwe manier van kijken naar de fysieke leefomgeving: de gebruiker meer centraal stellen, maatwerk leveren, een goede balans vinden tussen ontwikkeling en bescherming.

Doel omgevingsvisie

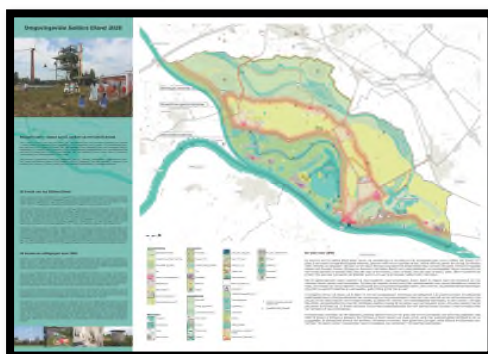
De omgevingsvisie voor Zevenaar is de strategische, integrale lange termijnvisie (2040) voor de fysieke leefomgeving. Bij nieuwe plannen, ontwikkelingen en vraagstukken werkt de omgevingsvisie als een afwegingskader. In de omgevingsvisie beschrijven wij de opgaven en ambities die wij in de gemeente willen realiseren. Voorbeelden kunnen zijn het verbeteren van mobiliteit, het behoud en ontwikkelen van een aantrekkelijk groen landschap of richting geven aan een woningbouwopgave. Ook grote actuele opgaven vanuit bijvoorbeeld het Klimaatakkoord en andere 'global goals' (doelen op wereldwijd niveau) krijgen een plek in de omgevingsvisie. Daarnaast wordt gekeken hoe keuzes in de fysieke omgeving kunnen bijdragen aan het realiseren van opgaven uit het sociaal domein. Een voorbeeld is meer ruimte voor beweging en ontspanning in de buitenruimte.

Het is belangrijk om aan te geven dat het combineren van verschillende ambities en belangen niet altijd en overal kan. We kunnen nooit overal en tegelijkertijd alle belangen 100 % bedienen: keuzes zijn noodzakelijk. De druk op de leefomgeving vraagt voortdurend om afweging van verschillende belangen die, vooral rond urgente en grote opgaven, kunnen botsen. Dit vraagt om een nieuwe manier van werken voor de gemeente en voor alle verschillende partijen. Het is daarbij belangrijk dat we met elkaar vaststellen wat we belangrijk vinden, wat we graag willen beschermen, maar ook waar we ruimte zien voor nieuwe ontwikkelingen. Zo werken we samen aan een duurzame, veilige en gezonde gemeente waar het zowel nu als in de toekomst prettig is om te wonen, werken en te verblijven.

2. Koersdocument Omgevingsvisie Zevenaar

De gemeenteraad heeft op 29 september 2021 het "Koersdocument Omgevingsvisie Zevenaar" vastgesteld. Dit koersdocument beschrijft de aanleiding en context waarbinnen het traject van het opstellen van de omgevingsvisie vorm krijgt. Het is een inhoudelijk stuk over bestaand beleid en thema's en onderwerpen die voor de toekomstige ontwikkeling van Zevenaar van belang zijn en gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. Enkele onderdelen uit dit document worden hier vermeld. Het gehele document is te vinden op www.zevenaar.nl onder verwijzing naar de raadsvergadering van 29 september 2021.

Van structuurvisie naar Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie wordt een meer integrale opvolger van de structuurvisie van de voormalige gemeente Zevenaar uit 2013 en de opgestelde sectorale visiestukken zoals milieubeleidsplannen, verkeer- en vervoerplannen, groenplannen en woningvisies. Al het beleid voor de fysieke leefomgeving komt niet alleen samen in de omgevingsvisie, het wordt ook onderling verbonden en op elkaar afgestemd. De beoogde veranderingen vanuit de Omgevingswet gaan echter verder dan een bundeling van beleid en regelgeving en zullen niet van de ene op de andere dag gerealiseerd zijn.

Voor de voormalige gemeente Rijwaarden is in 2017 al een Omgevingsvisie vastgesteld. Deze dient verwerkt te worden in de nieuwe Omgevingsvisie met inachtneming van het proces voorafgaand aan het opstellen van de Omgevingsvisie voor het Gelders Eiland en de keuzes die daarbij zijn gemaakt. Echter, deze keuzes dienen wel geplaatst te worden in de huidige context en dus met inachtneming van de huidige opgaven.

Uitgangspunten omgevingsvisie Zevenaar koersdocument

Wij hanteren de volgende uitgangspunten voor het vervolgproces om te komen tot een Zevenaarse Omgevingsvisie:

1. We bouwen voort op wat we al hebben: we gaan bij het opstellen van de visie uit van wat er al ligt. Denk hierbij aan de hoofdoopgaven uit de besturingsfilosofie (die verder verdiept en ruimtelijk vertaald moeten worden in de omgevingsvisie) en aan het bestaande beleid uit de strategische beleidsplannen en visies die we de afgelopen jaren hebben opgesteld (bijv. woonvisies, verkeersvisie, visie vrijetijdseconomie etc.). Dit beleid is grotendeels actueel, maar veelal sectoraal. De vertaling naar de omgevingsvisie bestaat derhalve mede uit een zoektocht naar de samenhang tussen doelen van de verschillende beleidsplannen en visies. Hierbij moet aandacht zijn voor het behapbaar maken van de breedte van de omgevingsvisie.
2. We leren van andere gemeenten: Wat zijn daarbij aandachtspunten:
 - Doorbreek de sectorale aanpak
 - Denk vanuit de centrale opgaven
 - Streef naar een gebiedsgerichte aanpak en een actiegerichte visie
 - Heb oog voor regionaal denken en doen:
 - Zorg voor een goed vervolgtraject.
3. We staan nog steeds voor onze besturingsfilosofie die bij de fusie is vastgelegd: 'Als gemeente zoeken we partners om nieuwe en creatieve antwoorden te geven op maatschappelijke vraagstukken. Daarbij treden we vooral verbindend op en niet als trekker. De gemeente ondersteunt het proces en laat de uitvoering waar mogelijk en wenselijk over aan maatschappelijke instanties, verenigingen, (georganiseerde) burgers en private partijen.'
4. We zetten in op het bevorderen van integraliteit (intern en extern) en het verbinden van domeinen. Extern door een samenhangende visie op de totale leefomgeving op te stellen, gericht op verbetering van de omgevingskwaliteit. Intern moet de Omgevingsvisie de integraliteit tussen teams bevorderen, evenals het realiseren van integrale besluitvorming. Op die manier kan de Omgevingsvisie bijdragen aan de beoogde cultuuromslag.
5. We willen een visie die richting geeft, keuzes maakt en een afwegingskader vormt. De Omgevingsvisie bevat geen opsomming van sectoraal beleid. Op die manier helpt de Omgevingsvisie bij het maken van beleidskeuzes en vormt het een toetssteen voor initiatieven vanuit de samenleving. Hierbij kijken we naar een goede balans tussen de wensen van de gebruiker(s) in een bepaald gebied, het algemeen belang en de kaders vanuit geldende wet- en regelgeving.
6. De Omgevingsvisie van Zevenaar is toegankelijk en aansprekend. Dit betekent dat we streven naar een Omgevingsvisie die concreet, begrijpelijk, digitaal ontsluitbaar (grafisch / visueel) is. Op die manier is de Omgevingsvisie toegankelijk voor iedereen die met initiatieven wil bijdragen aan het behalen van de opgestelde ambities.
7. We kiezen voor een visie op hoofdlijnen, die concreet genoeg is als afwegingskader. We streven naar helderheid voor potentiële initiatiefnemers wat er in bepaalde gebieden mogelijk/gewenst is aan ontwikkelingen en wat niet. Dit uitgangspunt zal uiteindelijk ook vertaald moeten worden bij het opstellen van het Omgevingsplan, zodat niet alles in een latere fase alsnog 'dichtgeregeld' wordt.
8. We willen een Omgevingsvisie die dynamisch is en indien nodig inspeelt in op actuele ontwikkelingen. De Omgevingsvisie moet de waan van de dag overstijgen, maar tegelijkertijd kunnen zich belangrijke ontwikkelingen voordoen die van grote invloed zijn op de inrichting van de fysieke leefomgeving. Ook kan de fase van terugkoppeling aanleiding geven tot bijstelling van de Omgevingsvisie.
9. We streven naar een combinatie van themagericht en gebiedsgericht. Daarbij kiezen we niet op voorhand een geografische gebiedsindeling, maar gaan we uit van typologieën van gebieden (landelijk, centrum, bedrijven, woonwijk etc.). Lopende het proces geven we gebieds- en themagerichte invulling verder vorm. We hanteren een flexibel / wisselend schaalniveau indien nodig.
10. De Omgevingsvisie is het resultaat van een proces dat bijdraagt aan de omslag in denken en doen (van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits').

11. We kiezen voor een meer holistische aanpak om vorm te geven aan de fysieke leefomgeving. Hierbij dienen alle opgaven in samenhang te worden gezien met elkaar.

De opgaven in Zevenaar

We leven in een tijdspanne waar meerdere opgaven naast elkaar lopen. Denk hierbij aan: de circulaire economie, de energietransitie, duurzaamheid, de stikstofproblematiek, biodiversiteit, wonen en vergrijzing. Al deze landelijke opgaven zijn relevant voor Zevenaar. Daarnaast kijken we ook wereldwijd naar de global goals en de opgaven daaruit voor de gemeente Zevenaar. We staan niet op onszelf, maar maken onderdeel uit van een groter geheel.

Global goals

Op 25 september 2015 hebben 193 wereldleiders zich verbonden aan 17 doelen om wereldwijd bij te dragen aan duurzame ontwikkeling. Tussen nu en 2030 richten zij zich onder andere op het uitbannen van wereldwijde armoede en ongelijkheid, het tegengaan van klimaatverandering en het creëren van een welvarend en vreedzaam bestaan voor iedereen.

De Global Goals richten zich op wat we hier kunnen doen: hier & daar. De Global Goals zijn voor alle mensen in alle landen.

Landelijke opgaven

Op landelijk niveau beschrijft de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) de gewenste ontwikkelingen van de fysieke leefomgeving. Hierin streeft het kabinet naar een gezonde en veilige leefomgeving met een goede omgevingskwaliteit: een leefomgeving die maatschappelijke functies de ruimte geeft en waar de boven- en ondergrond efficiënt wordt gebruikt. De NOVI biedt een kader voor het beleid in de fysieke leefomgeving, geeft richting en maakt keuzes waar dat kan. In 2019 is het ontwerp voor de NOVI verschenen, dit is in april 2020 aangescherpt.

De NOVI kent de volgende prioriteiten:

- Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie
- Duurzaam economisch groeipotentieel
- Sterke en gezonde steden en regio's
- Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied

Provinciale opgaven

De provincie Gelderland heeft in 2019 een (dynamische) Omgevingsvisie opgesteld: Gaaf Gelderland. Deze visie beschrijft de impact van de landelijke opgaven op de regio. Het werken aan een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland staat centraal in deze visie. Om dit te bereiken, wordt de focus gelegd op een duurzaam, verbonden en economisch krachtig Gelderland. Hier wordt

verder invulling aan gegeven door de volgende zeven ambities:

• Energietransitie	→	van fossiel naar duurzaam
• Klimaatadaptatie	→	omgaan met veranderend weer
• Circulaire economie	→	sluiten van kringlopen
• Biodiversiteit	→	werken met de natuur
• Bereikbaarheid	→	duurzaam verbonden
• Economisch vestigingsklimaat	→	een krachtige, duurzame topregio
• Woon- en leefklimaat	→	dynamisch, divers en duurzaam

Regionale opgaven: Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

De regio Arnhem-Nijmegen staat voor uitdagingen op het gebied van verstedelijking, wonen, werk en bereikbaarheid, maar ook op nieuwe thema's zoals klimaat, energie, circulariteit, gezondheid en leefkwaliteit. De grootste uitdaging is om die opgaven op een evenwichtige manier te combineren. Met de Regionale Agenda wordt deze gezamenlijke visie 'Groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen' vertaald naar vijf centrale opgaven, met hierbinnen gerichte speerpunten en concrete acties. Het is de gezamenlijke agenda die richting geeft aan de inhoudelijke samenwerking als regio: fris, innovatief, integraal en verbindend. Hieronder worden de vijf opgaven benoemd.

- 1) *Verbonden regio*
- 2) *Productieve regio*
- 3) *Circulaire regio*
- 4) *Ontspannen regio*
- 5) *Groene groeiregio*

3. Participatie

- **Enquête onder inwoners en ondernemers najaar 2022**

Eind 2022 hebben we een enquête uitgezet onder onze inwoners en ondernemers.

Denk mee over de Omgevingsvisie Zevenaar 2040

Vanaf 1 januari 2024 krijgen alle gemeenten in Nederland te maken met de nieuwe Omgevingswet. De Omgevingsvisie is een belangrijk instrument van de Omgevingswet en geeft antwoord op de vraag: hoe zie de gemeente Zevenaar eruit in de toekomst?

Steeds meer mensen wonen en werken in onze gemeente. Maar de ruimte binnen de gemeentegrenzen is beperkt. Hoe gaan we daarmee om? De Omgevingsvisie beschrijft hoe we zorgen dat de gemeente een fijne plek blijft. Om in te wonen, te werken en onze vrije tijd door te brengen. Niet voor alle opgaven hebben we ruimte. We moeten hier slim mee omgaan. Welke keuzes maken we in de fysieke leefomgeving? Daarbij wegen we de verschillende belangen zo goed mogelijk af. Bijvoorbeeld als het gaat om ruimte voor natuur, het bouwen van nieuwe woningen of de aanleg van een bedrijventerrein. Ook kijken we of opgaven samen kunnen gaan. Zoals het opwekken van duurzame energie bij (nieuwe) woningen. Deze keuzes zijn niet altijd even makkelijk te maken.

Het maken van de Omgevingsvisie doen we graag samen met o.a. inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen. Met alle waardevolle kennis en inbreng komen we tot een evenwichtige visie die goed aansluit op de praktijk. Uw mening is belangrijk: vul de vragenlijst in.

Op dit moment staan we nog aan het begin van het proces; we willen graag eerst breed ophalen wat er leeft in de gemeente. Wat zijn voor verschillende doelgroepen de belangrijkste thema's en opgaven voor de toekomst? Waar liggen kansen en mogelijkheden? T/m 30 november 2022 kunt u de vragenlijst invullen. Alle reacties worden meegenomen bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De vragenlijst bestaat uit twee onderdelen: één op inhoud en één op de wijze hoe u betrokken wilt blijven bij het vervolg. Uiteraard kunt u, indien gewenst, ook meedenken en meepraten in het vervolgproces.

Zevenaar zoals opgehaald uit een enquête¹ onder onze samenleving eind 2022

In Zevenaar

- zijn de activiteiten van de inwoners voornamelijk: wandelen en fietsen, horeca bezoeken, winkelen, culturele activiteiten en sporten.
- willen mensen in de gemeente wonen vanwege de ligging in de regio, aangename leefomgeving, veilige leefomgeving, veel groen in de wijken, afwisselende landschappen en een goede bereikbaarheid per auto en OV.
- kenmerken de kernen zich door de centrale ligging, het aangename woonklimaat, het dorpse karakter/ de kleinschaligheid, de sfeer/saamhorigheid en het verenigingsleven.

Wat zijn volgens de inwoners de belangrijke aandachtspunten waar de gemeente Zevenaar gemeente breed op zou moet inzetten richting 2030-2040?

- **Het woningaanbod**
 - **Een gezonde en schone leefomgeving**
 - **Veiligheid**
 - **Parkeren en doorstroming**
 - **Inspelen op klimaatverandering**
 - **Groen in de wijken**
-

¹ Enquête uitgezet via het participatieplatform Zevenaar Verbindt in de periode oktober-december 2022.

Wat zijn volgens de inwoners de belangrijke aandachtspunten waar de gemeente Zevenaar in de kernen op zou moet inzetten richting 2030-2040?

- Het woningaanbod
- Een gezonde en schone leefomgeving
- Saamhorigheid/ betrokkenheid
- Inspelen op klimaatverandering
- De eigen identiteit van de dorpen
- Groen in de wijken

De vragen en uitkomsten van de gehele enquête zijn in bijlage 1 opgenomen.

- **Gesprekken interne organisatie en (keten)partners (periode februari-juni 2023)**

Overkoepelende opgaven, niet gebonden aan een gebied:

Maatschappelijke Ontwikkeling

- Onderwijsvisie: zijn er nog kernen waar we meer willen inzetten: welke voorzieningen per kern?
- Wonen en zorg: vergrijzing en lang thuis blijven wonen
- Leefbaarheid/ vitaliteit : daar ligt de relatie ro en mo. Wat wil je met de dorpen? Is er nog vitaliteit? Wat is acceptabel wat betreft voorzieningen in de nabijheid.
- Woonbeleid in op verschillende typen wonen en levensbestendig. Jongeren en speciale doelgroepenbeleid (statushouders, Oekraïne)
- Kerkenvisie
- Vervoer (doelgroepen)
- Sport: veilige en aantrekkelijke afstand. Bijv sportterreinen Giesbeek en Spijk. En wat met Hengelder: omnivereniging?
- Bewegen: uitnodigen tot bewegen, logische fietsverbindingen
- Kunst en cultuur: Gebouwen, maar ook in de openbare ruimte.
- Speeltuinenbeleid incl. bewegen voor ouderen. Een inclusieve speeltuin.

BOR

- Integraal accommodatie plan
- IBOR: beeldkwaliteit en technische kwaliteit
- Watertakenplan
- Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie
- Kaart van klimaatadaptatie in de maak
- In collegeprogramma: 400 bomen, klimaatbos.
- Parkeervisie centrum meenemen voor mogelijk maken ontwikkelingen in het centrum: zijn we een groene gemeente of een autovriendelijke gemeente?
- Ondergrondse infra: er moeten routes vrijgehouden worden. Ondergronds combineren met het groenblauwe raamwerk?
- E-laadvisie: ruimtelijke impact
- Effecten van de dijken op de kernen: waterschap voor Gelders Deel.
- Regie op windmolens

Wonen

- Uitgangspunt lijkt nu, inbreiding kernen en uitleg Zevenaar Oost. Als de behoefte is aan 1 of 2 persoons huishoudens is, wil je dan nog wel uitbreiden in Zevenaar Oost, ver van het centrum. Naar hoeveel inwoners willen we?

Mobiliteit

- Waar zoeken we de ruimte voor de verduurzaming van de mobiliteit? Dit leidt tot keuzes met betrekking tot elektrisch rijden, andere vormen van rijden en/ of deelauto's.
- Willen we investeren in uitbreiding van het wegennetwerk om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken?
- Hoe kunnen we bereikbaarheid integraal meenemen bij ontwikkelingen in de leefomgeving?
- Wat betekent de aanleg van de A15 langs Zevenaar. Hoe maken we het Gelders Eiland beter bereikbaar?
- Onderscheid:

- o Fiets: Tot 15 km is de fiets een goed alternatief voor woonwerkverkeer.
 - o Auto
 - o Spoor
 - o Water
- Uitgangspunt: Woningbouw alleen waar het OV is en waar de ontsluitingen zijn?
- Verder afronden A18?

Economie

- Toekomst van de economie = innovatiedistrict (voormalige woon-werklandschappen).
- Kleinere bedrijventerreinen: niet uitbreiden, zo laten en evt. transformeren/ upgraden, tenzij gelegen in de zone A12.
- Solitaire bedrijven transformeren naar wonen is voorstelbaar. Binnen de bebouwde kom. In buitengebied? Conform VAb Beleid.
- Overgang Duiven-Zevenaar: economisch gezien kansen voor economische functies en snelweg gerelateerde kansen.
- Een Liemerse Stec zoals in Doetinchem. Kennis, innovatie lab waar onderwijs en kennis samenkomen.

Duurzaamheid

- Klimaatadaptatie
- Opslag van energie
- Warmtevisie
- Rhederlaag, Byland en buurt rondom Reisenakker (Roodwilgen) zijn 3 grote potentiële warmtebronnen.
- Op niveau van de kernen komen er warmtetransitieplannen en die zullen gaan aangeven wat het ruimtelijk effect worden. Dat betekent bijvoorbeeld koude warmte opslag.
- Gebieden aanwijzen om te experimenteren voor opwek, opslag of andere nieuwe manieren. Dit niet te concretiseren, dus algemeen opnemen.
- Energy Hub
- Snellaadlocaties
- Stadsdistributie

Gebied	Te landen opgaven	Vraagstukken	Opmerkingen
1. Uiterwaardengebied IJssel	Natuur en landschap: - IGSV Rivierklimaatpark - Klompenpaden/ ommetjes	Bahrse Pol Steenfabriek	Leisurelands
	Mobiliteit: - Fietsbrug naar Rheden - Provinciale wegen - Overnachtingshaven		Fietsbrug voor school en werknemers: utilitair is deze heel nuttig, want er is een behoorlijke barrierewerking. Ook recreatief ter ontlasting van de Veluwe. Kansen vanuit VS.
2. Dorpenlint IJsselwaarden	Natuur en landschap: Landgoederenzone conform project natuurinclusieve landbouw. Groene kamers met woningen. Natuurinclusief bouwen	VAB clusteren en landgoederenzones creëren voor woningbouw in buitengebied.	Landgoedachtige structuren voor woningbouw ten zuiden van de rivierweg zijn voorstelbaar.
	Wonen: - Lathum en Angerlo is goed gevuld. Giesbeek zou nog wel passen. - Rivierweg aanpassen en Giesbeek verdichten.	Sportvelden Giesbeek en deel ten oosten. Melkfabriek Angerlo.	
	Mobiliteit: Deelmobiliteit verder vormgeven en aansluiten op regio.		1e auto voor de deur en 2 ^e auto = deelauto o.i.d. of bij uitzondering. Juist vanuit duurzaamheid als drijfveer het beleid aanpassen. Niet zozeer vanuit autobezit en parkeren maar vanuit duurzaamheidsoverwegingen.
2. Het Broek:	Natuur en landschap: - De plek voor de agrariër - Verbinding noord en zuid versterken zowel voor natuur, recreatie als agrariër.	Toekomst agrariërs? Wat i.v.m. nieuwe ontwikkelingen.	Behoud ruilverkavelingsstructuur. Open waardevol gebied Weidevogelgebied
	Water: In het Broek meer waterberging, stikstof, groen blauwe raamwerk.		
	Mobiliteit: - Recreatief fietsnetwerk versterken oost naar west en noord naar zuid. - Inzetten op snelfietsroutes		
3. Stedelijk gebied onder de A12:	Natuur en landschap: Cluster waardevol stedelijk uitloopgebied	Reisenakker: vasthouden aan structuurvisie?	VS: groen blauwe raamwerk. Inzicht in uitbreiding Zevenaar Oost Inzicht in project Witte Kruis/ woongebied Babberich

	van Breuilly naar Oud Zevenaer. - Noord Zuid verbindingen A12 richting Gelders Eiland - Doortrekken Landeweer/ Hoofdraamwerk.	Noordelijke randweg? Hoofdgroenstructuur langs de A12 versterken Barrière werking spoor: kansen creëren met woningbouw spoorzones? Landgoed Sevenaer: een betere recreatieve dooradering?	
	Water: Robuuste wadi's aanbrengen om pieken en dalen in water op te vangen. bepaalde format hebben om robuust te zijn en iets bij te dragen.		
	Wonen: - Reisenakker: Pauzeplekken, tijdelijke initiatieven - Spoorzones - Uitvoering geven aan compact centrum, meer dichtheden. - Landgoed moet open voor verbindingen en aan de randen woningbouw. - BAT - Mercurion en Tatelaar zijn goed voorstelbaar voor transformatie. Net als Zuidspoor. - Verduurzamen bestaande wijken. Andere invulling.		
	Mobiliteit: - Parkeerring = reservering in omgevingsvisie behouden? - Gelijkvloerse kruisingen - Langzaam verkeerstunnel onder het spoor naar volwaardige tunnel. - Elektrisch vervoer naar de FOZ.		

	• Compact centrum: hoe combineer je dit met parkeerbeleid. Parkeerbonds. Gebruik Masiusplein. • Noordelijke stadsrand		
	Economie: • Uitbreiden 7Poort en richting Transito: Let ook op goede fietsroutes voor woon-werk. • Provincie: bedrijventerreinen aansluitend laten zijn aan bestaand regionaal bedrijventerrein. • Goede pendel vanuit bedrijventerrein, via woonwijk naar station Zevenaar. • Vrachtwagenparkeren mogelijk maken. • Arbeidsmigranten: integraal plan rond de A12 zone		
4. Dorpenlint: Vanuit verstedelijkingsgedachte dorpenlint betrekken bij de stedelijke zone (al dan niet geheel of gedeeltelijk)?	Wonen: • Dorpenlint heeft waardevolle cultuurhistorische en landschappelijke waarde. Echter vanuit de relatie nabij het station, dit deel verstedelijken. Dichtbouwen en afronden, maar niet veel in het groen. Sowieso Zuidspoor. Ook Baston heeft plannen om daar te gaan verdichten. • Wel behoud van kernkwaliteiten van elk dorp.		Babberich is een mogelijke groeikern binnen Zevenaar
	Mobiliteit: Gebiedsaanpak Babberich		

5. Rijnstrangen:	PAGW (programmatische aanpak grotere wateren) Ecologische opgave: Bos aanplanten: geen ruimte voor agrariërs Beperkt aantal eigenaren Twikkel gronden Inrichten hele gebied als inrichting Gelderse waard. Blauwdruk Gelderse Waard uitsmeren. Inzetten op kleinschalige extensieve landbouw Robuuste profielen Terugbrengen karakter landschapselementen Inpassen natuur inclusief ondernemen. Ervaren van het water De dijken in tact laten en specifiek op kaart brengen. Recreatieve verbinding Aerdt en Oud Zevenaar	Noodoverloop	Inzicht in belangen van hogere overheden. PAGW is RWS en Staatsbosbeheer).
6. Dorpenlint Gelders Eiland	Natuur en landschap: Hier wordt gewoond en gewerkt.	Wat zijn kansen voor natuurinclusieve landbouw zoals Gelderse Waard?	Geschikte plek Rijnobservatorium als trekker.
	Wonen: Idem dorpenlint IJsselzone. Inbreiding, bouwen voor eigen behoefte.	Stedelijk gebied? Kun je hier niet nog meer mogelijk maken?	
7. Uiterwaardengebied Rijn	Natuur en landschap: - Eindplaatje: inrichtingsplan Rijnwaardense Uiterwaarden van staatsbosbeheer. - Agrarische sector (kleinschalig) en natuurinclusief bouwen. - Recreatie: fietsnetwerk verbeteren bij de Lommerse Waard		
	Economie: Toekomst steenfabrieken achten wij goed. Watergebonden activiteiten behouden en versterken.		

- **Bijeenkomst gemeenteraad 2 juni 2023**

Uitgangspunten en vragen voor de omgevingsvisie zoals opgehaald bij onze gemeenteraad op 2 juni 2023.

4. Wat is uw droom voor 2040? Hoe moet Zevenaar er dan uitzien?

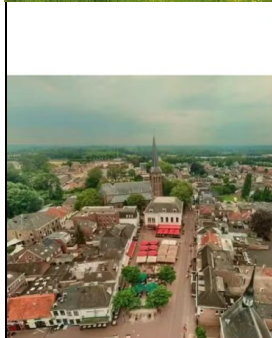
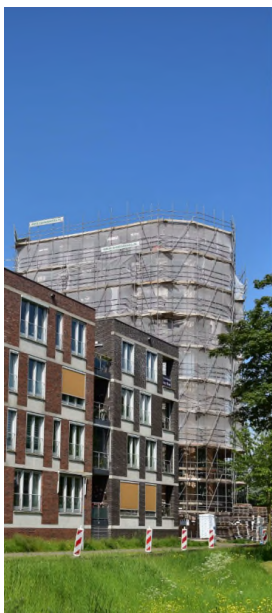
Stellingen

Wonen, werken, leefomgeving en mobiliteit.

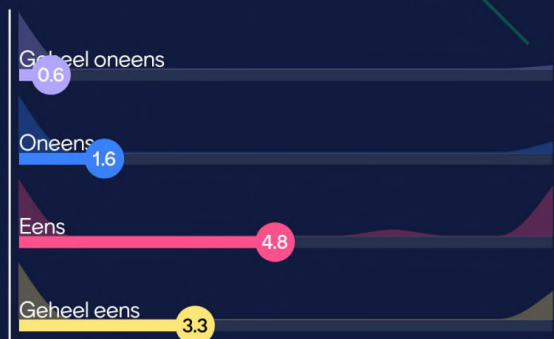

1. De ruimte in Zevenaar is beperkt. Als u zou moeten kiezen, welke thema's vindt u dan het meest belangrijk waar plek voor moet worden gereserveerd?

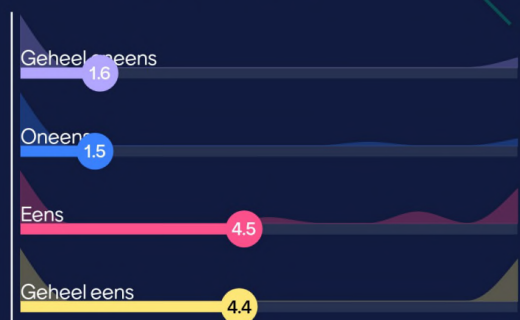

4. De groeiambitie van de gemeente Zevenaar ten aanzien van wonen ligt hoger dan de rest van de Liemers:

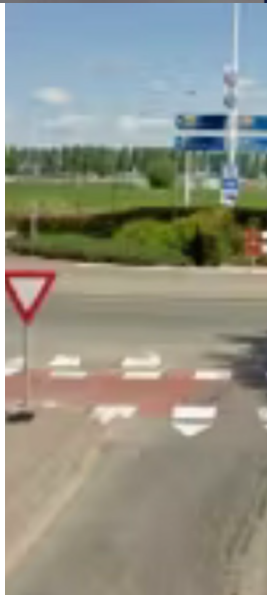
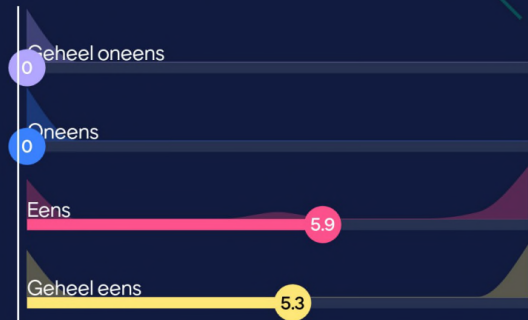

5. De voornaamste woningbouwopgave wordt opgevangen in de stedelijke zone nabij voorzieningen. De overige kernen kennen een beperkte groei voor opvang

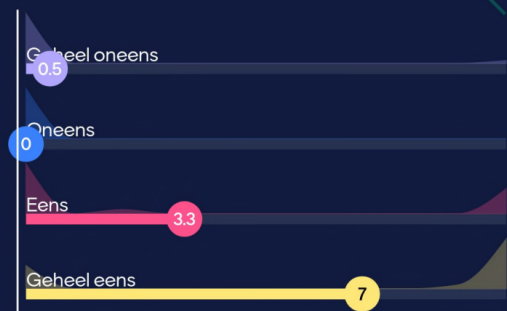

6. Verdere groei alleen mogelijk als capaciteit van de infrastructuur wordt vergroot. Dit vergt investeringen in aanleg fietspaden/ wegen. Wilt u dit?

7. Doortrekking Witte Kruis is een integrale gebiedsopgave waar ook woningbouw een plek moet krijgen.

8. Barrièrewerking snelweg, spoor, rivieren moet verminderd worden met bijv. onderdoorgangen/ bruggen. Dit betekent forse investeringen. Wilt u dit?

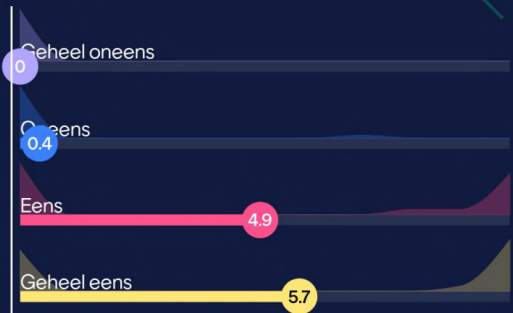

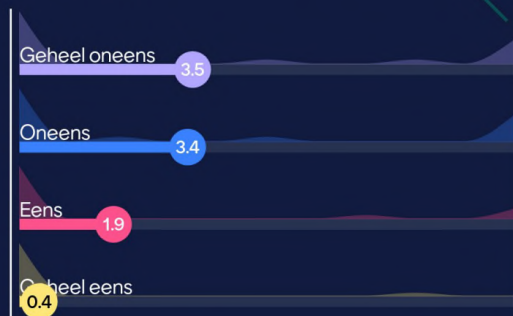
9. Landschap is belangrijk als tegenhanger van het stedelijk gebied en verdient meer inzet dan de afgelopen decennia om mooie landschap te behouden

10. Zevenaar wil investeren in elke kern om een minimum aan voorzieningen te behouden voor ontmoeting, zorg, opvang. Multifunctionele voorzieningen.

11. Voor verblijfsrecreatie geldt dat we inzetten op een paar grotere recreatieparken passend bij het gebied en niet alleen op kleinschalige recreatie

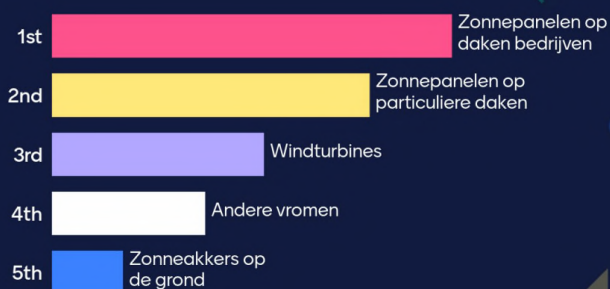
12. De bedrijventerreinen zijn allemaal goed gelegen in Zevenaar. Het centreren van de bedrijventerreinen langs de A12 is niet nodig.

13. Als werklocaties worden getransformeerd of verkleuren moet elders in de gemeente de ruimte worden gecompenseerd met nieuwe werklocaties

14. Duurzame opwek: we hebben alle opwek nodig om te kunnen voldoen aan de opgave. Waar ligt voor u de focus. Welke rangorde brengt u daarbij aan.

Participatieaanpak Omgevingsvisie 2040 Gemeente Zevenaar

communicatie
& participatie

Datum: 23 november 2023 Auteur: SIR communicatie & participatie Versie: definitief

2

1 Waarom deze aanpak?

1.1 De opgave & aanleiding

De gemeente Zevenaar is bezig met het opstellen van een Omgevingsvisie voor 2040. In deze visie staat de lange termijnvisie voor gemeente Zevenaar beschreven voor de fysieke leefomgeving. Ook staan hier de ambities en opgaven in die de gemeente wil realiseren. Het streven is dat de Omgevingsvisie verbindt, inspireert en nieuwe ontwikkelingen uitnodigt. Tegelijkertijd moet de visie ook duidelijkheid scheppen over wat waar kan. Op deze manier wordt er richting gegeven aan de ruimtelijke ontwikkeling in gemeente Zevenaar.

De basis voor de Omgevingsvisie is een verzameling van al de verschillende beleidsstukken die er nu al zijn. De opgaves en ambities voor Zevenaar staan hierdoor (grotendeels) al vast. Echter, is er nog wel ruimte om keuzes te maken in hoe deze doelstellingen behaald kunnen worden en waar in welk gebied de prioriteiten liggen.

De gemeente wil met de inwoners en andere publieksgroepen in gesprek over de Omgevingsvisie om ook hun perspectief mee te nemen in de toekomstplannen voor Zevenaar.

1.2 Waar staan we nu? De projectfasen

Om de nieuwe Omgevingsvisie te realiseren, worden zes verschillende fasen doorlopen. Dit zijn:

- Voorbereidingsfase
- Verkenningfase
- Concept ontwerpfase
- Ontwerpfase
- Realisatiefase
- Publicatiefase

Op dit moment bevindt het project zich in de concept ontwerpfase. De voorbereidings- en verkenningfase zijn al afgerond.

Voorbereidingsfase (afgerond)

In de voorbereidingsfase is op basis van beleid, interne gesprekken en een enquête onder inwoners vastgesteld welke thema's, ambities en dilemma's een plek moesten krijgen in de Omgevingsvisie. Met als eindresultaat een globaal overzicht van deze elementen.

Verkenningfase (afgerond)

In de volgende fase is de inhoud van de visie op hoofdlijnen uitgewerkt en er is aan ketenpartners inbreng gevraagd. Het eindresultaat van de verkenningfase is een opzet voor de visie met dilemma's en scenario's.

Concept ontwerpfase

In de concept ontwerpfase is de input die opgehaald is bij de ketenpartners, in de visie verwerkt. Deze concept Omgevingsvisie is vervolgens besproken door de gemeenteraad en vrijgegeven voor participatie.

Ontwerpfase

In de ontwerpfase wordt inbreng opgehaald vanuit inwoners en andere belanghebbenden om de Omgevingsvisie te toetsen. Deze input wordt verwerkt met als eindresultaat de ontwerp Omgevingsvisie.

Realisatiefase

De Omgevingsvisie gaat in de realisatiefase naar de gemeenteraad voor de besluitvorming. In deze fase is ook ruimte voor formele inspraak. Na deze fase is de Omgevingsvisie definitief.

Publicatiefase

In de laatste fase wordt de vastgestelde Omgevingsvisie 2040 gepubliceerd en gedeeld met inwoners en stakeholders.

Focus participatieaanpak

Deze participatieaanpak voor de Omgevingsvisie 2040 richt zich op de ontwerpfase. Dit omdat in deze fase sprake is van participatie met verschillende publieksgroepen en mede op basis hiervan de definitieve visie gemaakt wordt.

In de aanpak beschrijven we waarom we in gesprek gaan, waarover, met wie en op welke manier. Ook wordt er een doorkijkje gegeven naar de volgende fases.

Datum: 23 november 2023 Auteur: SIR communicatie & participatie Versie: definitief

Maken van de participatieaanpak

Voor de totstandkoming van deze aanpak organiseerden we op 13 september jl. een Relevant Gesprek® sessie om samen met verschillende betrokkenen vanuit gemeente Zevenaar de invulling van het participatietraject te ontwikkelen. Aanwezig waren:

• Jacqueline van der Leij	Projectmanager Omgevingswet
• Ruben Bakker	Stedenbouwkundige/ projectleider
• Liseth Aries	Beleidsadviseur Wonen
• Erik Roumen	Beleidsadviseur Duurzaamheid
• Damian Wust	Communicatieadviseur
• Nikki van der Staak	Beleidsmedewerker Participatie
• Leny Thuss	Dorpscontactfunctionaris
• Yoeni Steenberghe	Dorpscontactfunctionaris
• Jos Rensen	Programmamanager Omgevingswet/ Regieteam Woningbouw
• Karin van den Boer	Beleidsadviseur Landelijk gebied

Tijdens de Fasterclass doorliepen we verschillende vragen om te komen tot een participatieaanpak. Daarbij maakten we gebruik van de methode Relevant Gesprek®.

Datum: 23 november 2023 Auteur: SIR communicatie & participatie Versie: definitief

2 Waarom & waarover in gesprek

Het is van belang om de participatie en communicatie zorgvuldig aan te pakken. Daarom bepalen we het doel van- en de ruimte voor participatie en de participatievragen die daarbij horen. De participatievragen – die nog uitgewerkt moeten worden en vertaald naar publieksvragen - vormen de basis van de communicatie over het participatietraject en gaan we tijdens traject samen met de deelnemers beantwoorden.

2.1 Participatieruimte & – kaders

Het doel van de participatie is de **kwaliteit** te vergroten van de Omgevingsvisie door het perspectief vanuit de omgeving mee te nemen. Wat vinden mensen belangrijk en minder belangrijk in hun leefomgeving en hoe zien zij de toekomst van de gemeente Zevenaar? Deze inbreng en hoe die in de Omgevingsvisie is meegenomen, wordt teruggekoppeld, waarna de visie met een kleinere groep wordt getoetst. In de gesprekken en bij de terugkoppeling worden de verschillende belangen, dilemma's en afwegingen gedeeld, zodat het **begrip** in de omgeving groter wordt.

We geven duidelijke kaders mee waar publieksgroepen wel en niet over mee kunnen denken. De omgevingsvisie is voor een groot deel een bundeling van bestaand beleid. Over dit bestaande beleid gaan we niet (opnieuw) in gesprek, omdat de opgaven en ambities die hierin benoemd zijn, al vaststaan. Wel willen we een aantal beelden en voorgenomen keuzes voorleggen aan de omgeving, zodat deze getoetst en aangescherpt kunnen worden. Deze gesprekken richten we op de deelgebieden, om ze zo relevant mogelijk te laten zijn voor de deelnemers. Wanneer de opgehaalde inbreng in de Omgevingsvisie verwerkt is, zal er een nieuwe participatieronde plaatsvinden om te toetsen of de Omgevingsvisie zo functionerend is als toetsingskader voor nieuwe initiatieven.

2.2 Waarover in gesprek – twee rondes

Er zijn verschillende onderwerpen uit de omgevingsvisie waarover we in gesprek willen gaan met de omgeving. Deze onderwerpen zijn soms relevant voor een breed publiek in de gemeente Zevenaar, en soms voor meer specifieke publieksgroepen en stakeholders. Ook zit er een bepaalde volgorde in de gespreksonderwerpen. Daarom onderscheiden we twee rondes in de participatie.

Ronde 1 Participatie per deelgebied

De eerste gespreksronde staat in het teken van de vertaling van de algemene bouwstenen van de Omgevingsvisie per deelgebied. De bouwstenen voor de Omgevingsvisie zijn:

1. Wonen
2. Economie
3. Mobiliteit
4. Leefomgeving

In de Omgevingsvisie worden bepaalde keuzes gemaakt per deelgebied. Dit heeft gevolgen voor (toekomstige) ontwikkelingen in dat gebied, waarvoor de visie als een toetsingskader dient. In een gebied waar bijvoorbeeld natuur en landschap de belangrijkste bouwstenen zijn, zal geen of minder ruimte zijn voor economische ontwikkelingen of woningbouw. Om te toetsen of de gemeente een goed beeld heeft van wat er in een deelgebied speelt en wat passende toekomstige ontwikkelingen zijn, gaan we in gesprek met inwoners en stakeholders in dat gebied.

Voorbeelden van participatievragen voor deze gespreksronde zijn:

Wonen

- *Er zijn meer woningen nodig in onze gemeente. In dit deelgebied zien we kansen voor betaalbare woningen, in de vorm van hoogbouw. Wat vindt u belangrijk als er meer hoogbouw in uw omgeving komt?*

Economie

- *In dit deelgebied zijn veel agrarische activiteiten en hebben we te maken met specifieke opgaven. Hoe geven we hier volgens u zo goed mogelijk invulling aan?*

Datum: 23 november 2023 Auteur: SIR communicatie & participatie Versie: definitief

Mobiliteit

- *Vindt u als inwoner dat wij met de uitbreidingsplannen in Zevenaar Oost moeten inzetten op een extra station? Waarom wel/ niet?*

Leefomgeving

- *Behoud en versterking van het landschap is onlosmakelijk onderdeel van plannen voor dit deelgebied. Dit kan op verschillende manieren. Welke invulling van het landschap vindt u meer of minder belangrijk?*
 - Landschapselementen (hagen, bomen, poelen etc.)
 - Water
 - Natuur / biodiversiteit
 - Ommetjes / uitloopgebied / recreatieve verbindingen
 - Anders....

Per deelgebied worden vragen gesteld die relevant zijn voor dat gebied, en voor onderwerpen waar inbreng vanuit de omgeving in kan worden meegenomen. De concrete vragen worden nog uitgewerkt en vertaald naar publieksvragen.

Verder worden in deze ronde specifieke onderwerpen of dilemma's besproken met publieksgroepen voor wie deze relevant zijn. Dit kan bijvoorbeeld gaan over het realiseren van een nieuwe verkeersverbinding of wat er nodig is voor bepaalde opgaven. Direct betrokkenen en belanghebbenden krijgen de gelegenheid om mee te denken. Bij het uitwerken van de vragen zal blijken of deze onderwerpen gekoppeld zijn aan een deelgebied, of dat er een apart gesprek voor georganiseerd wordt.

Op basis van de input die opgehaald wordt bij de omgeving in deze participatieronde worden de bouwstenen per deelgebied verder aangescherpt. Om zo van concept naar definitieve visie te komen.

Deze gespreksronde wordt afgesloten met een terugkoppeling naar de deelnemers over de inbreng en wat daarmee is gedaan.

Datum: 23 november 2023 Auteur: SIR communicatie & participatie Versie: definitief

Ronde 2 De Omgevingsvisie als toetsingskader

In de tweede gespreksronde wordt de aangepaste versie van de Omgevingsvisie als toetsingsinstrument getest. Dit gebeurt door met een groep potentiële initiatiefnemers concrete (fictieve) initiatieven in te brengen en de Omgevingsvisie daarop toe te passen. Daarbij is de centrale vraag:

- *Geeft de omgevingsvisie voldoende inzicht of een bepaald initiatief in een bepaald gebied wel of niet haalbaar is?*

Ook deze gespreksronde wordt afgesloten met een terugkoppeling naar de deelnemers.

Daarnaast wordt de definitieve versie van de Omgevingsvisie (zoals die wordt aangeboden aan de raad) met een verslag van het participatieproces gedeeld via reguliere communicatiekanalen van de gemeente.

Participatiekaders

Om de participatievraag te kunnen beantwoorden, moeten de kaders scherp zijn. Het is van belang dat intern en met de gemeenteraad goed wordt afgestemd hoeveel ruimte er nog is voor de inwoners om input te leveren voor de Omgevingsvisie. Deze participatieaanpak wordt daarom besproken met de verantwoordelijke wethouder en de raadswerkgroep.

Publieksvragen

De participatievragen moeten nog worden uitgewerkt naar publieksvragen, zodat deze begrijpelijk en aansprekend zijn voor de publieksgroepen. Voor ronde 1 worden de vragen ook uitgewerkt naar een enquête vorm waarmee de juiste en bruikbare informatie wordt opgehaald.

2.3 Communicatie

Naast participatie is communicatie ook belangrijk om inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden te informeren over de Omgevingsvisie. Een groot deel van de inhoud staat vast, omdat het bestaand beleid is. Maar dat maakt het niet minder belangrijk om de hele Omgevingsvisie te delen. Aandachtspunt is om de visie op een publieksvriendelijke, toegankelijke manier over te brengen.

Daarnaast is het van belang om de kaders helder te communiceren en uit te leggen waarom over sommige onderwerpen in de Omgevingsvisie wel en andere onderwerpen niet (meer) meegedacht kan worden. En te vertellen hoe de Omgevingsvisie tot stand is gekomen en hoe eerdere inbreng van inwoners en ketenpartners is meegenomen. Ook wordt de omgeving op de hoogte gehouden van het proces, door actuele informatie over het participatietraject te delen. Dit verhaal wordt ook meegenomen in de participatiegesprekken. Voor de brede communicatie worden de kanalen en middelen ingezet die gemeente Zevenaar doorgaans gebruikt.

2.4 Publieksgroepen

We gaan in gesprek met verschillende publieksgroepen. Op de volgende pagina, in de matrix, staat de samenvatting van de publieksgroepen, hun rol en hun betrokkenheid. Hieronder een algemene beschrijving van de publieksgroepen

Ronde 1

In ronde 1 gaan we in gesprek met **inwoners en ondernemers van specifieke deelgebieden**. Naast een open oproep worden ook gericht **georganiseerde publieksgroepen** uitgenodigd voor dit gesprek. Daarbij valt te denken aan wijk- en dorpsraden, ondernemersverenigingen en bewonersinitiatieven in dat gebied.

Verder zal de brede publieksgroep **inwoners en ondernemers in de gemeente Zevenaar** worden geïnformeerd over de omgevingsvisie als geheel. Zij krijgen vervolgens de gelegenheid om hun mening te geven over de invulling van de bouwstenen van het deelgebied waarin zij wonen. Er wordt gerichte communicatie en een mix van online en offline middelen ingezet, zodat er inbreng komt vanuit een zo divers mogelijke groep (bv jongeren, senioren, verschillende leefstijlen etc.).

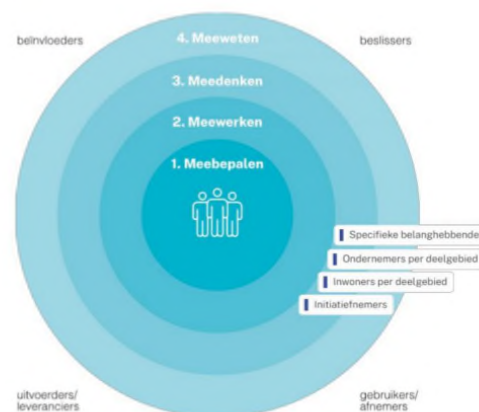
Ronde 2

In de tweede ronde zal het gesprek gaan over of de Omgevingsvisie helder is als toetsingskader. Omdat dit een onderwerp is waarmee de gemiddelde inwoner niet mee in aanraking komt, worden voor deze gespreksronde **initiatiefnemers** uitgenodigd, die mogelijk wel met de Omgevingsvisie te maken krijgen. Denk hierbij aan woningcorporaties, projectontwikkelaars, maatschappelijke organisaties

Datum: 23 november 2023 Auteur: SIR communicatie & participatie Versie: definitief

en ondernemers. Een afvaardiging van deze perspectieven wordt uitgenodigd voor een sessie waarin de Omgevingsvisie wordt getoetst.

Figuur 1. Ringen van invloed

3 Overzicht participatieaanpak

Fase	Eindresultaat	Gespreks-ronde	Ruimte van inbreng	Participatie ruimte	Publiek	Participatievragen	Afzender	In te zetten gespreksvormen
Ontwerpfase	Ontwerp Omgevingsvisie 2040	N.v.t.	Meeweten	Informeren	Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties gemeente Zevenaar	N.v.t.	Gemeente	Communicatiekanalen gemeente Zevenaar
		Ronde 1	Meedenken	Raadplegen	Inwoners van deelgebieden Georganiseerde publieksgroepen in deelgebieden Ondernemers van deelgebieden Specifieke belanghebbenden	<i>Vragen over bouwstenen per deelgebied (nog uitwerken)</i>	Gemeente	Bijeenkomsten per deelgebied (3 deelgebieden) Online enquête via Zevenaarverbindt Eventueel extra bijeenkomsten voor specifieke onderwerpen
			Meeweten	Informeren	Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties gemeente Zevenaar	Terugkoppeling opbrengsten participatieronde 1	Gemeente	Communicatiekanalen gemeente Zevenaar
		Ronde 2	Meedenken	Raadplegen	Initiatiefnemers	<i>Geeft de Omgevingsvisie voldoende inzicht of een bepaald initiatief in een bepaald gebied wel of niet haalbaar is?</i>	Gemeente	Werksessie
			Meeweten	Informeren	Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties gemeente Zevenaar	Terugkoppeling opbrengsten participatieronde 2	Gemeente	Gezamenlijke bijeenkomst Communicatiekanalen gemeente Zevenaar

Datum: 23 november 2023 **Auteur:** SIR communicatie & participatie **Versie:** definitief

3.1 Toelichting participatiematrix

Een belangrijke basis voor de ontwerpfase is communicatie. Met de inwoners van gemeente Zevenaar wordt breed gecommuniceerd over de visie, hoe deze tot stand is gekomen en wat de vervolgstappen zijn. De ruimte van inbreng is hier meeweten, waar het participatiedoel 'informeren' bij hoort. Vervolgens zullen de inwoners en ondernemers per deelgebied en specifieke belanghebbenden uitgenodigd worden om deel te nemen aan de eerste participatieronde. De afzender hierbij is de gemeente.

Ronde 1

In de eerste ronde worden de bouwstenen van de Omgevingsvisie per deelgebied aangescherpt. Dit wordt gedaan door de publieksgroepen te raadplegen over onderwerpen die voor hen relevant zijn om zo de kwaliteit van de Omgevingsvisie te verbeteren. De ruimte van invloed die publieksgroepen hebben is meedenken. Gespreksvormen die hiervoor gebruikt kunnen worden zijn fysieke bijeenkomsten per deelgebied en een online enquête die uitgezet wordt via het platform Zevenaarverbindt.

De input die opgehaald wordt in de eerste participatieronde wordt verwerkt in de ontwerp versie van de Omgevingsvisie. De resultaten van deze ronde worden teruggekoppeld.

Ronde 2

Daarnaast wordt de Omgevingsvisie ook getoetst als instrument (toetsingskader voor initiatieven). Dit wordt gedaan in de tweede participatieronde, met alleen (potentiële) initiatiefnemers. Een groep initiatiefnemers die verschillende perspectieven vertegenwoordigen wordt uitgenodigd voor een werksessie om fictieve initiatieven in te brengen. Vervolgens wordt de Omgevingsvisie gebruikt om te kijken of en hoe de visie werkt als toetsingsinstrument. Het doel hiervan is om de kwaliteit van de Omgevingsvisie te verbeteren. Ook in deze participatieronde is de ruimte van invloed 'meedenken'. Het doel hiervan is om de kwaliteit en begrip bij de publieksgroepen te vergroten. De opgehaalde input wordt gebruikt om de Omgevingsvisie verder aan te scherpen waar nodig. Met als eindresultaat de ontwerp Omgevingsvisie 2040 die wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

3.2 Terugkoppeling opgehaalde informatie

Binnen het participatietraject is de terugkoppeling van de resultaten naar de betrokken publieksgroepen een belangrijke stap. Daarom is er voor beide participatierondes een terugkoppelmoment ingericht. Door duidelijk naar de deelnemers terug te koppelen wat er opgehaald is en wat er met de opbrengsten gedaan wordt, blijven de deelnemers betrokken en weten ze wat ze kunnen

verwachten. Ook draagt een terugkoppeling van de resultaten en overwegingen bij aan het participatiedoel begrip.

Het eerste terugkoppelmoment is voornamelijk informatief via de bestaande communicatiekanalen van gemeente Zevenaar, de landingspagina op de gemeentelijke website, het platform Zevenaarverbindt en/of een mailing naar de deelnemers aan de eerste gespreksronde. De afzender is gemeente Zevenaar. Wanneer ook de tweede participatieronde is afgerond, worden de deelnemers van het participatietraject op een actievare manier betrokken voor de terugkoppeling. Hiervoor wordt een sessie georganiseerd waar inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, potentiële initiatiefnemers en eventuele andere betrokken publieksgroepen geïnformeerd worden over hoe hun inbreng is geland in de ontwerp Omgevingsvisie 2040. Er kunnen verdiepende vragen worden gesteld en de vervolgstappen worden toegelicht.

3.3 Vaststelling Omgevingsvisie

Wanneer de ontwerpfase afgerond is zal de ontwerp Omgevingsvisie aan de gemeenteraad worden voorgelegd voor de besluitvorming. In deze fase is ook ruimte voor formele inspraak.

Vervolgens wordt in de laatste fase de vastgestelde Omgevingsvisie 2040 gepubliceerd en gedeeld met inwoners en stakeholders van de gemeente.

Datum: 23 november 2023 **Auteur:** SIR communicatie & participatie **Versie:** definitief

4 Planning, communicatie & organisatie

4.1 Planning

Onderstaand is de voorlopige planning uiteengezet. Deze stappen worden ook uitgewerkt in het bijhorende activiteitenoverzicht.

Hoofddijnplanning	Deadline
Opleveren & vaststellen participatieaanpak	November 2023
Raad bespreekt concept Omgevingsvisie en geeft deze vrij voor participatie	November 2023
Participatie gesprekken voorbereiden en inrichten communicatiestructuur	December 2023
Participatieronde 1 per deelgebied	Januari – februari 2024 (vanaf week 3)
Opbrengsten participatie verwerken in Omgevingsvisie	Februari - maart 2024
Terugkoppeling ronde 1	Maart 2024
Participatieronde 2 met initiatiefnemers	April 2024
Opbrengsten participatie verwerken in Omgevingsvisie	April - mei 2024
Terugkoppeling ronde 2	Mei 2024
Opleveren ontwerp Omgevingsvisie 2040	Juni 2024
Vaststellen Omgevingsvisie door de Raad	Najaar 2024

Datum: 23 november 2023 **Auteur:** SIR communicatie & participatie **Versie:** definitief

4.2 Communicatiestructuur

Een belangrijk onderdeel van de uitvoering van het communicatie- en participatieproces is het projectmanagement. Voordat de participatie van start gaat, richten we de werkstructuur voor het communicatie- en participatietraject in. Denk daarbij aan het inrichten van een website met een kernboodschap, het maken van een communicatieplanning en de inrichting van communicatiekanalen waarlangs mensen contact op kunnen nemen.

4.3 Organisatie van de participatie

Voor goede uitvoering is een strakke organisatie nodig. Daarom wordt er een **participatiewerkgroep** ingericht. Met daarin de projectleider, een projectondersteuner en een communicatieadviseur. De participatiewerkgroep is verantwoordelijk voor het in goede banen leiden van het traject.

Daarnaast is ook voldoende **uitvoeringskracht** nodig. Zodat zaken als:

- Opstellen van enquête;
- Inrichten pagina op Zevenaarverbindt;
- Uitnodigen deelnemers participatie;
- Contactbeheer;
- Verslaglegging en terugkoppeling; en
- Organisatie van gesprekken.

goed uitgevoerd worden. Hier kan SIR communicatie & participatie ook een rol in spelen.

5 Colofon SIR

Deze participatieaanpak is een resultaat van de Fasterclass Participatie Omgevingsvisie 2040 gehouden op 13 september 2023. Het onderwerp betrof: Het opstellen van een participatieplan voor het opstellen van de Omgevingsvisie 2040 voor gemeente Zevenaar. Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Uitgave

SIR communicatie & participatie
Voortsweg 131
7523 CD Enschede
(053) 430 70 44

Versie

Definitief

Datum

23 november 2023

Auteur

SIR communicatie & participatie

Datum: 23 november 2023 **Auteur:** SIR communicatie & participatie **Versie:** definitief

- **Participatieronde 1 vanuit de participatieaanpak maart 2024**

Samen met bureau SIR heeft de gemeente voor de Omgevingsvisie een participatieaanpak opgesteld. In dit uitvoeringsdocument wordt concreet invulling gegeven aan de aanpak.

Waarom participeren?

Het doel van de participatie is inwoners en betrokkenen te informeren en te raadplegen over de koers voor de komende periode en zo de kwaliteit te verhogen van de Omgevingsvisie door het perspectief vanuit de omgeving mee te nemen. Wat vinden mensen belangrijk en minder belangrijk in hun leefomgeving en hoe zien zij de toekomst van de gemeente Zevenaar? Over bestaand beleid gaan we niet (opnieuw) actief in gesprek, omdat de opgaven en ambities die hierin benoemd zijn, al vaststaan.

De ruimte van invloed die publieksgroepen hebben is meedenken. De communicatievormen die hiervoor gebruikt worden zijn:

- Ronde 1:**
- Fysieke inloopavonden er kern/deelgebied
 - een online enquête die uitgezet wordt via het platform Zevenaar Verbindt.
 - waar nodig aanvullend bijeenkomsten met specifieke stakeholders
- Ronde 2:**
- Reflectie: de Omgevingsvisie als toetsingskader

Inloopavonden: Toer Omgevingsvisie Zevenaar 2040

We kiezen ervoor om de stakeholders op te zoeken op de plek waar zij wonen, werken of deelnemen aan activiteiten. We gaan dus de dorpen in. Hieronder wordt de invulling hiervan verder vormgegeven.

Toer Omgevingsvisie Zevenaar 2040		
Dinsdag 5 maart:	17.30- 19.15 uur	Oud Zevenaar (Schuttersgebouw St Anna)
Dinsdag 5 maart:	20.15- 22.00 uur	Babberich (Kulturhus De Borg)
Woensdag 6 maart:	17.30- 19.15 uur	Aerdts (Dorpshuis 'Eensgezindheid')
Woensdag 6 maart:	20.15- 22.00 uur	Lobith (Gildehuis)
Maandag 11 maart:	17.30- 19.15 uur	Herwen (De Cluse)
Maandag 11 maart:	20.15- 22.00 uur	Tolkamer (Lobede)
Donderdag 14 maart:	17.30- 19.15 uur	Angerlo (De Meent)
Donderdag 14 maart:	20.15- 22.00 uur	Giesbeek (Kulturhus De Brede Blik)
Maandag 18 maart:	17.30- 19.15 uur	Lathum (Dorpshuis Het gebouw)
Maandag 18 maart:	20.15- 22.00 uur	Pannerden (De Cirkel)
Woensdag 20 maart:	17.30- 19.15 uur	Spijk (Dorpshuis De Spieker)
Woensdag 20 maart:	20.15- 22.00 uur	Gemeentehuis Zevenaar (Patio)

Met beeldmateriaal en 1 of 2 vragen/ stellingen per bouwsteen die relevant zijn voor dat deelgebied vragen we de deelnemers om mee te denken. Door de vragen/ stellingen concreet te maken per gebied willen we de omgevingsvisie toegankelijk maken en meer concreet. De mogelijkheid bestaat natuurlijk ook om op deze inloopavonden andere zaken naar voren te brengen die relevant zijn voor de omgevingsvisie en de toekomst van Zevenaar richting 2040.

In dezelfde periode wordt een online enquête uitgezet. Deze zal via het platform Zevenaarverbindt! worden uitgezet.

We hebben een participatielijst opgesteld om per bouwsteen in beeld te brengen welke stakeholders betrokken moeten worden bij de participatie. We zullen deze stakeholders actief uitnodigen. Daarnaast maken we gebruik van bestaande overlegmomenten om bepaalde stakeholders te bereiken. Als we constateren dat we deze stakeholders onvoldoende bereiken, zal in overleg met de interne werkgroep, de wethouder en de raadswerkgroep bekeken worden hoe we deze stakeholders wel voldoende kunnen betrekken met een stakeholdersbijeenkomst op het gemeentehuis.

Ronde 2 De Omgevingsvisie als toetsingskader

In de tweede gespreksronde wordt de aangepaste versie van de omgevingsvisie als toetsingsinstrument getest. Dit gebeurt door met een groep potentiële initiatiefnemers concrete (fictieve) initiatieven in te brengen en de Omgevingsvisie daarop toe te passen. Daarbij is de centrale vraag:

O Geeft de omgevingsvisie voldoende inzicht of een bepaald initiatief in een bepaald gebied wel of niet haalbaar is?

Het doel hiervan is om de kwaliteit van de Omgevingsvisie te verbeteren. Ook in deze participatieronde is de ruimte van invloed 'meedenken'. De opgehaalde input wordt gebruikt om de omgevingsvisie verder aan te scherpen waar nodig. Ook deze gespreksronde wordt afgesloten met een terugkoppeling.

Wie hebben we uitgenodigd voor participatieronde 1?

- 35 stakeholders via collega's met begeleidend schrijven
- 145 verenigingen sport, kunst en cultuur, jeugd en jongeren, welzijn en dorpshuizen met begeleidend schrijven.
- Alle dorpsraden een specifiek bericht
- 60 Personen die eerder de enquête uit 2022 hebben ingevuld en hebben aangegeven geïnformeerd te willen blijven.

Verslaglegging inloopavonden Participatie

Omgevingsvisie Zevenaar 2040

Participatieaanpak

Aanpak en opbrengst

Om samen met inwoners en andere betrokkenen uit de gemeente keuzes te maken voor de (uiteindelijke) omgevingsvisie, is gemeente Zevenaar in maart 2024 op drie verschillende manieren met hen in gesprek gegaan. In dit document deelt gemeente Zevenaar de resultaten hiervan.

1.

Inloopavonden in de dorpen

Op zes verschillende avonden zijn in twee kernen (per avond) inloopbijeenkomsten gehouden. Deze bijeenkomsten waren vrij toegankelijk. Inwoners, andere belanghebbenden en de gemeente gingen aan de hand van kaarten van onze gemeente in gesprek over de onderwerpen economie, wonen, leefomgeving en mobiliteit. De opkomst was in totaal goed, al wisselde de opkomst wel per avond en per kern. In totaal zijn 265 bezoekers in gesprek gegaan met de gemeente.

Datum	Tijdstip	Locatie	Aantal aanwezigen
Dinsdag 5 maart	17.30 - 19.15 uur	Oud Zevenaar (Schuttersgebouw St Anna)	15
Dinsdag 5 maart	20.15 - 22.00 uur	Babberich (Kulturhus De Borg)	35
Woensdag 6 maart	17.30 - 19.15 uur	Aerd (Dorpshuis 'Eensgezindheid')	10
Woensdag 6 maart	20.15 - 22.00 uur	Lobith (Gildehuis)	6
Maandag 11 maart	17.30 - 19.15 uur	Herwen (De Cluse)	15
Maandag 11 maart	20.15 - 22.00 uur	Tolkamer (Lobede)	15
Donderdag 14 maart	17.30 - 19.15 uur	Angerlo (De Meent)	48
Donderdag 14 maart	20.15 - 22.00 uur	Giesbeek (Kulturhus De Brede Blik)	24
Maandag 18 maart	17.30 - 19.15 uur	Lathum (Dorpshuis Het gebouw)	26
Maandag 18 maart	20.15 - 22.00 uur	Pannerden (De Cirkel)	21
Woensdag 20 maart	17.30 - 19.15 uur	Spijk (Dorpshuis De Spieker)	8
Woensdag 20 maart	20.15 - 22.00 uur	Gemeentehuis Zevenaar	42

De gesprekken op deze avonden gingen vooral over opgaven en vraagstukken in de directe omgeving van de bezoekers. Ook werd gesproken over hoe deze vraagstukken en opgaven opgelost zouden moeten worden, of hoe ook niet. Het waren vaak lange en goede gesprekken en daardoor hebben we veel informatie opgehaald. Er was voldoende ruimte en tijd om door te vragen. De online vragenlijst die via participatieplatform ZevenaarVerbindt.nl kon worden ingevuld, was een startpunt voor de gesprekken.

*...meer ruimte zien voor landschap (60%)
ten opzichte van meer stad...*

2.

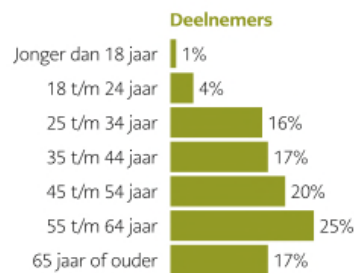
Online vragenlijst via ZevenaarVerbindt.nl

Op participatieplatform ZevenaarVerbindt.nl konden inwoners van 4 tot en met 24 maart een online vragenlijst invullen. Deze vragenlijst was opgebouwd uit dezelfde onderwerpen – wonen, economie, leefomgeving en mobiliteit.

Een (eerste) deel van de vragenlijst ging over de hele gemeente. Daarna konden deelnemers vragen invullen die gingen over een bepaald gebied binnen de gemeente. Deelnemers konden zelf kiezen over welk gebied zij vragen wilden beantwoorden. Over het gebied 'Uiterwaarden, IJsseldorpen en het Broek' werden in totaal vijf vragen gesteld, over de 'stedelijke zone van gemeente Zevenaar' werden ook vijf vragen voorgelegd.

Over het gebied 'Rijnstrangen, Gelders Eiland en de Rijnzone' zijn drie vragen gesteld. Hieronder meer informatie over de deelnemers van de online vragenlijst:

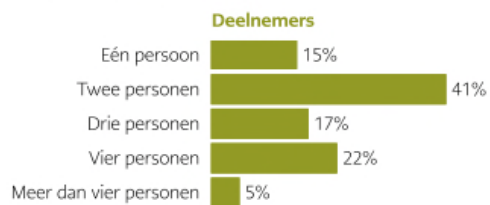
1: Wat is uw leeftijd?

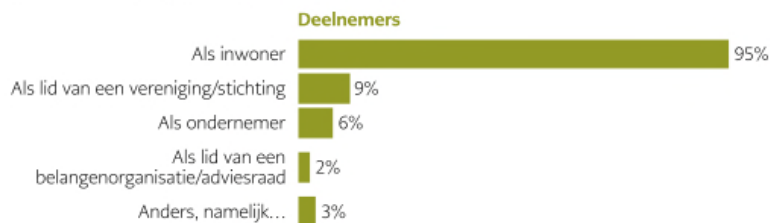
2: In welke kern van de gemeente Zevenaar woont u?

3: Wat is het aantal personen in uw huishouden?

4: Vanuit welke rol beantwoordt u deze vragenlijst?*

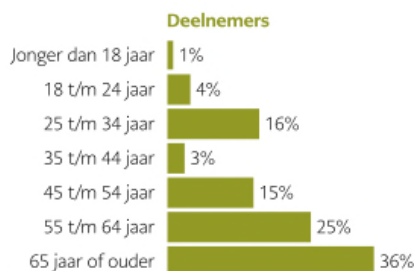
* Deelnemers konden meerdere antwoordopties aangeven

3.

Discussiebus Opiniepijlers

Op vrijdag 15 maart en op vrijdag 22 maart 2024 stond de 'discussiebus' van Opiniepijlers op de weekmarkt. Op zaterdag 16 maart stond de bus bij twee supermarkten in twee verschillende wijken van de kern Zevenaar. Inwoners en andere betrokkenen gingen daar met een interviewer in gesprek over de toekomst van Zevenaar. Dit gebeurde met dezelfde vragen als de online vragenlijst, samen met een uitgebreide toelichting. Aan deze straatgesprekken hebben 114 mensen meegedaan. Hieronder meer informatie over de inwoners die hebben meegedaan aan de straatgesprekken:

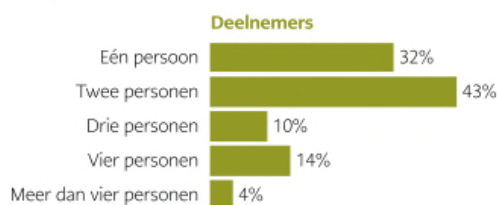
1: Hoe oud bent u?

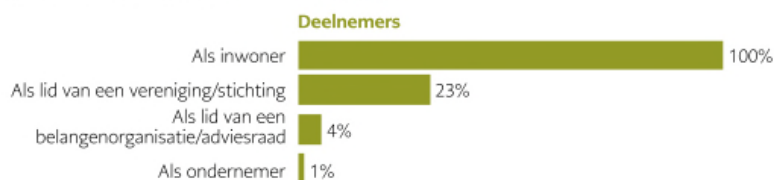
2: In welke wijk woont u?

3: Wat is het aantal personen in uw huishouden?

4: Vanuit welke rol beantwoordt u deze vragenlijst?*

Verslaglegging

Dit document vat alle informatie, antwoorden en ervaringen samen die we hebben verzameld uit de gesprekken en uitkomsten van zowel de online vragenlijst als de inloopavonden. Van elke inloopavond hebben we notities en foto's gemaakt van de posters en post-its die deelnemers hebben toegevoegd. We hebben per kern en per onderwerp een verslag gemaakt van de belangrijkste punten die naar voren kwamen. We hebben ook een samenvatting gemaakt van alle belangrijke punten per onderwerp die we tijdens de inloopbijeenkomsten hebben verzameld. Deze zijn in dit document meegenomen. Van de online vragenlijst hebben we de antwoorden (gesloten en open) verzameld. In de vragenlijst stonden zowel meerkeuzevragen als open vragen. Ook konden deelnemers bij sommige vragen een toelichting geven op hun antwoord. De uitkomsten van de meerkeuze vragen en de toelichtingen en antwoorden op de open vragen, staan in een apart rapport. De reacties vanuit de straatgesprekken zijn door het externe bureau Opiniepijlers in een rapport samengevat. Deze manier van samenvatten gebruiken we ook in dit document.

Dit document is dan ook een samenvatting van alle gesprekken en antwoorden. De vragenlijsten, rapporten en antwoorden tot in details, zijn op verzoek te krijgen. Ook zijn de precieze verslagen van de inloopavonden op te vragen.

Hieronder zullen we eerst de algemene vragen van de vragenlijsten bespreken. Deze worden aangevuld met de opmerkingen en ideeën die tijdens de inloopavonden en straatgesprekken naar voren zijn gebracht.

*...vooral zonnepanelen op daken moeten gebruiken
om grootschalige energie op te wekken...*

Ruimtebeslag en klimaatverandering

In de online vragenlijst laten inwoners¹ weten dat ze vooral willen houden wat er al is, zoals de groene omgeving en voorzieningen. Maar ze zien ook de problemen en uitdagingen van deze tijd. Het bouwen van woningen scoort om die reden ook hoog. De meeste inwoners vinden dat het belangrijkste in de gemeente Zevenaar is om ruimte te maken voor voorzieningen, zoals winkels, restaurants, supermarkten, dokters, kinderopvang, ontmoetingsplekken, dagbesteding, culturele activiteiten, scholen en sportfaciliteiten. Daarna komt het bouwen van nieuwe huizen, en daarna natuur, groen, water en recreatie (ontspanning). Uit de straatinterviews blijkt dat inwoners vooral waarde hechten aan natuur, groen, water en ontspanning, gevolgd door nieuwe huizen en voorzieningen. Werkgelegenheid en ondernemen worden het minst belangrijk gevonden.

De inwoners geven aan dat zij liever meer ruimte zien voor landschap (60%) ten opzichte van meer stad (40%). In de straatgesprekken is de verhouding landschap (52%) ten opzichte van meer stad (48%). Meer landschap betekent dat de nog te gebruiken ruimte moet worden gebruikt voor een waardevol landschap met ruimte voor natuur, landbouw, ontspanning en klimaat.

Meer dan de helft van de inwoners (57%) vindt dat we vooral zonnepanelen op daken moeten gebruiken om grootschalige energie op te wekken. Daarna denkt een kwart (24%) dat een combinatie van zon en wind het beste is. Zonneparken en windmolenparken zijn minder populair vanwege ruimtegebruik en hoogte. Hoewel mensen het gevoel hebben dat er snel iets moet gebeuren, willen ze deze oplossingen niet in hun directe omgeving.

Als we verder kijken naar klimaatadaptatie en energietransitie, zien we dat inwoners vinden dat de overheid meer moet doen voor duurzaamheid. Ze willen meer groen en concrete acties voor klimaatadaptatie. Ook meer fietsmogelijkheden en minder oplossingen voor auto's op de weg. Naast het opwekken van energie, vinden inwoners het belangrijk om oplossingen te bedenken voor extreme droogte en regenval (25%). Als tweede keuze wordt het isoleren van bestaande gebouwen genoemd (21%). Het verschil tussen deze maatregelen is niet zo groot als bij energieopwekking. Inwoners realiseren zich wel dat klimaatverandering om grote maatregelen vraagt, maar ze weten niet precies wat er moet gebeuren en wat er van hen wordt verwacht. Kleine maatregelen in hun eigen omgeving schrikken inwoners niet af.

¹Meer dan 95% van de deelnemers heeft de vragen beantwoord als 'inwoner van Zevenaar'. In dit document gaan we bij de resultaten van de antwoorden uit van 'de inwoner' en niet van 'deelnemer' of 'respondent'.

Wonen

In de online vragenlijst geven inwoners aan dat er, als het gaat om koopwoningen, in de toekomst behoefte is aan rijwoningen, meteen gevolgd door zorgwoningen. Voor huurwoningen geldt hetzelfde, maar liggen de verhoudingen anders. Uit de straatinterviews blijkt dat de huidige hoeveelheid woningen niet goed past bij wat mensen nodig hebben, of ze nu een huis willen kopen of huren. Mensen geven aan dat er behoefte is aan kleinere huizen zoals appartementen, 'tiny houses' (kleine huizen tot ongeveer 50 vierkante meter) en starterswoningen in hun buurt. We spraken veel mensen die nog bij hun ouders wonen omdat er geen betaalbare plek te vinden is om te wonen. Er is ook veel vraag naar zorgwoningen, vooral van mensen die in te grote huizen wonen (bijvoorbeeld omdat hun partner is overleden of omdat hun kinderen het huis uit zijn). Ze vinden dat deze huizen beschikbaar zouden moeten zijn voor anderen als er meer zorg- en seniorenwoningen zouden zijn. Mensen willen graag 'knarrenhofjes' en mogelijkheden om door te stromen.

Mensen geven aan dat er behoefte is aan kleinere huizen zoals appartementen, 'tiny houses' (kleine huizen tot ongeveer 50 vierkante meter) en starterswoningen in hun buurt.

Kort samengevat moet de gemeente huizen bouwen voor zowel jongeren als ouderen. Tijdens de inloopavonden werden veel suggesties gedaan voor goede plekken om te bouwen in de kernen, waarbij werd benadrukt dat de bouw moet passen bij het karakter en de grootte van de kern om het daar fijn te houden.

Economie

De meningen over het maken van ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen, wanneer oude bedrijventerreinen een andere functie krijgen, liggen dicht bij elkaar. Vanuit het doel om te blijven groeien in werkgelegenheid en het juiste bedrijf op de juiste plek te krijgen, willen we de ingeleverde ruimte voor economie (bedrijven) vrijmaken op een andere plek. 41% van de inwoners is het hiermee oneens, 40% is het eens. Deze vraag wordt als te stellig ervaren. De inwoners vinden dat er eerst moet worden aangetoond dat er vraag is naar nieuwe bedrijventerreinen en dat het ook belangrijk is om te weten wat er met de oude bedrijven gaat gebeuren. Zo vinden sommigen het bijvoorbeeld geen goed idee om oude bedrijventerreinen om te zetten in woonruimte voor arbeidsmigranten. Liever zien ze dat deze ruimte wordt gebruikt voor betaalbare woningen voor jongeren. Maar dit is niet voor iedereen de beste oplossing. Het is belangrijk om te kijken naar wat er nodig is en wat er beschikbaar is.

Over de stellingen die gaan over toerisme en recreatie is vaak rond de 25% - 35% van de inwoners het eens. Met als uitschieter naar boven dat veel inwoners vinden dat recreatie en toerisme bijdragen aan de lokale economie.

Online vindt iets meer dan een derde van de inwoners (35%) dat er ruimte moet worden gemaakt voor het bouwen van woningen wanneer een landbouwbedrijf stopt. Dit wordt het meest aangegeven. Vervolgens wordt door 27% aangegeven dat de plek gebruikt moet worden voor nieuwe boeren (bedrijven). Ook in de straatgesprekken speelt het bouwen van woningen een grote rol bij vragen over boerenbedrijven die stoppen. Sommige mensen denken dat dit kan helpen bij het tekort aan woningen en een goede manier is om het platteland te gebruiken. Inwoners geven daarbij voorbeelden van andere plekken waar oude boerderijen zijn omgebouwd tot woningen, en waar ze alleen kleine en passende nieuwe huizen op boerenerven bouwen. Het is belangrijk dat deze nieuwe huizen goed passen bij de omgeving en het platteland niet verstoren. Mensen steunen ook het idee om boerderijen te behouden, maar dat is minder populair. Ze willen ook dat er ruimte is voor recreatie en natuur op deze plekken. Tijdens die bijeenkomsten hebben mensen ook gezegd dat ze graag zorgboerderijen willen zien (bijvoorbeeld voor dagbesteding of andere zorgtaken) en dat ze de gebouwen van de (al dan niet stoppende) boer willen gebruiken voor verenigingen (bouw carnavalswagens).

Mobiliteit

Goede bereikbaarheid is erg belangrijk voor het bouwen van huizen en voor economische groei, vinden de meeste inwoners. Een grote meerderheid (70%) vindt dat de gemeente Zevenaar moet investeren in meer wegen en andere vormen van vervoer. Ze steunen het idee van meer voet- en fietspaden, autowegen en openbaar vervoer. Als we naar het geheel kijken, is er geen enkel onderdeel dat er echt uitspringt.

Goede bereikbaarheid is erg belangrijk voor het bouwen van huizen en voor economische groei,...

De meeste inwoners (80%) vinden dat ze zeer mobiel zijn. De mensen die zich minder goed kunnen (voort)bewegen, zeggen dat dit komt door het openbaar vervoer dat niet goed genoeg is (te weinig of niet toegankelijk). Ook wordt aangegeven dat de gezondheid dit moeilijk maakt. Om zich beter te kunnen verplaatsen, vragen de mensen om het openbaar vervoer te verbeteren en de verkeersveiligheid.

Tijdens de inloopbijeenkomsten zeggen inwoners dat het openbaar vervoer beter moet. Er zijn te weinig of helemaal geen bussen, vooral 's avonds na 20.00 uur en in het weekend. Dit zorgt voor problemen, ook voor jongeren. Er wordt gevraagd om meer veilige fietspaden en aparte wegen voor fietsen en auto's op de dijken. Inwoners hebben veel ideeën om de fiets- en wandelpaden lokaal te verbeteren en willen dat de openbare ruimte beter toegankelijk is. Ook blijkt duidelijk de wens om (trek)pontjes te laten blijven bestaan.

Leefomgeving

Veel inwoners zijn het ermee eens dat het landschap en groen moeten worden verbeterd als er meer bedrijven en woningen worden gebouwd. We hebben het ook bij andere vragen gezien: groen is belangrijk voor inwoners van Zevenaar. Bij nieuwe woningen en bedrijven willen inwoners graag groen en een mooi landschap, het liefst een combinatie met groen en landschappelijke kwaliteit. Ze vragen zich wel af wat voor soort huizen en bedrijven er gebouwd zullen worden. Iemand zei: "Als de gemeente straks grote vormloze opslagloodsen toestaat, oude economie zeg maar, dan schieten we niets op, ook al staat zo'n doos in een fraaie, groene omgeving. Dit gaat ook over architectuur en duurzaamheid."

Mensen geven de voorkeur aan 'groene' voorzieningen in de buitenruimte. Wandelpaden, recreatievoorzieningen en fietsvoorzieningen worden hier vaak genoemd. Inwoners vinden het ook belangrijk om ontmoetingsplekken te hebben, waar mensen samen kunnen komen en actief kunnen zijn (bijvoorbeeld op fiets- en wandelpaden, bij jongerenontmoetingsplekken (JOP's) en tijdens recreatieve activiteiten). Deze punten worden ook genoemd als het gaat om gebouwde voorzieningen, zoals dorpscentra, jeugdclubs en winkels. Mensen benadrukken opnieuw het belang van zorgvoorzieningen voor ouderen. Maar ook winkels voor dagelijkse boodschappen en openbaar vervoer. Het is belangrijk om te vermelden dat dit per kern nog wel sterk verschilt, omdat de bestaande voorzieningen en het behoud daarvan ook verschillen per kern.

De inwoners vinden monumentale panden en landgoederen en de strijd met en tegen het water het belangrijkste als het gaat om de beleving van landschap, cultuurhistorie en/of erfgoed.

Inwoners konden daarna specifieke vragen beantwoorden over bepaalde gebieden in de gemeente Zevenaar. Voor welke gebieden, kon men zelf kiezen.

Deelgebied Uiterwaarden, IJsseldorpen en het Broek

Bijna de helft van de inwoners vindt dat als de Rivierweg meer deel uitmaakt van de woonomgeving, het makkelijker wordt om deze weg minder als een hindernis te zien. Ongeveer 30% is het hier niet mee eens.

Een ruime meerderheid is het erover eens dat de "Landgoederenzone" in de dorpen langs de IJssel beschikbaar moet zijn voor kleine woningprojecten.

Meer dan 60% van de inwoners vindt dat de recreatiemogelijkheden in de noordelijke dorpen van gemeente Zevenaar beter moeten worden gebruikt. Tijdens de bijeenkomsten zeggen sommige mensen dat ze niet willen dat recreatiegebied Rhederlaag wordt uitgebreid. Ook vindt 77% van de inwoners dat er een brug moet komen voor fietsers en voetgangers over de IJssel.

Meer dan 60% van de inwoners vindt dat de recreatiemogelijkheden in de noordelijke dorpen van gemeente Zevenaar beter moeten worden gebruikt.

Veel mensen (67%) vinden dat de verbinding tussen Lathum, Giesbeek en Angerlo aantrekkelijker kan worden gemaakt door veranderingen in het Broek. Tijdens de bijeenkomsten zeiden enkele boeren dat ze het daar niet mee eens zijn en liever willen dat het Broek hetzelfde blijft. Maar ze staan open voor het verbeteren van het gebied voor recreatie en natuur. De meeste boeren willen doorgaan op dezelfde manier en denken niet aan stoppen. Ze willen dat er kansen zijn voor jonge boeren om gezond en eerlijk voedsel te produceren. Ze willen dat het plattelandleven wordt gerespecteerd en willen samen met de gemeente oplossingen vinden voor de toekomst.

Deelgebied Stedelijke zone

Iets meer dan de helft van de inwoners vindt dat Zevenaar in de stedelijke zone moet inzetten op een meer stadse uitstraling. Maar ook veel mensen zijn het hier niet mee eens. Sommigen maken zich zorgen dat dit het dorpse karakter van Zevenaar zal aantasten. Ze kunnen zich hier nog geen goed beeld van vormen. Net als bij andere vragen hangt het ook af van waar dit zal gebeuren; niet iedereen weet wat de invloed zal zijn van hoogbouw in Zevenaar. Waar dit zal plaatsvinden en hoe groot de hoogbouw zal zijn, zijn dus belangrijke vragen hierbij.

Wanneer er wordt gekeken naar welke functies de inwoners in het centrum terug zouden willen zien, gaat de grootste voorkeur vanuit de online vragenlijst uit naar maatschappelijke functies (52%). Vervolgens geeft ook 52% aan behoefte te hebben aan wonen en 47% aan culturele functies. Uit de straatinterviews blijkt dat vooral wonen een goed idee is als er minder winkels komen in Zevenaar om leegstand te voorkomen. Mensen denken dat Muldershof en Mallemoolen goede plekken zijn voor woningbouw vanwege de voorzieningen in de buurt. Een inwoner noemt de stenige omgeving van beide gebieden. "Met meer groen zouden Muldershof en Mallemoolen al heel wat opknappen. Dat is ook goed voor de duurzaamheid."

Inwoners vinden het ook belangrijk om ontmoetingsplekken te hebben, waar mensen samen kunnen komen en actief kunnen zijn...

De inwoners zijn het er niet over eens of de gemeente moet investeren in extra tunnels en bruggen om de stedelijke zone beter te verbinden. Men vraagt zich af wat het doel hiervan is. De meeste inwoners vinden eigenlijk dat alle delen van de gemeente al goed bereikbaar zijn.

Het grootste deel van de inwoners vindt dat er genoeg groene ruimte moet blijven rond woningen, in de vorm van een groot park. Plannen voor meer groen in de stad krijgen veel steun van de inwoners van Zevenaar. Mensen vinden het goed als deze groene gebieden met elkaar verbonden worden, zodat er meer groen in de stad komt.

Plannen voor meer groen in de stad krijgen veel steun van de inwoners...

Een kleine meerderheid van de inwoners ziet mogelijkheden voor het plaatsen van windturbines en/of zonnepanelen op daken langs de A12. Het gebied leent zich hier het meest voor en er wordt duidelijk gekozen voor een combinatie. Bijna niemand steunt het idee van alleen windturbines of alleen zonnepanelen langs de A12.

Deelgebied Rijnstrangen, Gelders Eiland en Rijnzone

Meer dan een derde van de inwoners (36%), wat de meeste mensen zijn, denkt dat het recreatie- en toerisme-aanbod op het Gelders Eiland kan groeien door kleinschalige recreatie. Dan zegt 21% dat er geen uitbreiding nodig is. De rest van de inwoners kiest voor verschillende dingen, zoals een vakantiepark (minimaal 50 huisjes), een groot vakantiepark (minimaal 100 huisjes) en dagrecreatie (zonder overnachting). Mensen vinden het belangrijk dat de opties passen bij de dorpen en helpen bij het voortbestaan en de leefbaarheid ervan. Dus alles, van kamperen bij de boer tot een klein vakantiepark, is denkbaar.

42% van de inwoners denkt dat het openbaar vervoer op het Gelders Eiland beter moet worden om de wegen en voorzieningen aantrekkelijk te houden. De op een na grootste groep, namelijk 24%, ziet hier geen mogelijkheden voor. Dit beeld kwam ook naar voren bij de inloopavonden. Er is wel een wens, maar oplossingen worden ook niet zo snel gezien. Veel aanwezigen tijdens de avonden gaven aan veel gericht te zijn op de auto vanwege het ontbreken van goed openbaar vervoer.

De helft van de inwoners denkt dat het Gelders Eiland geen geschikte plek is voor het opwekken van energie. Dan is er een groep van 26% die hier geen mening over heeft, en 24% die denkt dat het wel mogelijk moet zijn.

Samenvattingen inloopavond en gesprekken

Omgevingsvisie Zevenaar 2040

Hieronder wordt per inloopavond een korte indruk en samenvatting van de gesprekken gegeven.

Dinsdag 5 maart 2024, 17.30 - 19.15 uur: Oud Zevenaar

Wonen

- Er is een visie nodig op lintbebouwing in Oud-Zevenaar
- Voor tiny houses is een visie vereist. Hier is behoefte aan.
- Bestaande woningen van Baston omzetten naar starterwoningen.
- Behoeft aan levensloopbestendige appartementen kleiner dan 100 m2 of rond de 100 m2.
Woningen voor de jeugd (20-30 jaar).
- Behoeft aan kleine woningen. De rest is niet betaalbaar.
- Geen huurwoningen.
- Uitbreiding woningbouw Oud-Zevenaar moet dorps blijven. Ook na 2030 niet grootschalig bouwen.
Uitbreiding tot 50 woningen.

Leefomgeving

- Windmolens langs de Rijn in plaats van in het huidige zoekgebied.
- Aandacht voor hittestress, klimaatadaptatie, autoluw maken en deelauto's.
- Dorpshuis centraal in het dorp.
- Zorgvoorzieningen voor ouderen.
- Dagopvang / dagbesteding voor senioren.
- Welzijn in het dorp, bijvoorbeeld Senioren Actief.
- Cultuur.
- Getekende stadspark op de gebruikte kaart is uit verhouding.
- Nieuwe projecten / ontwikkelen met veel groen. Oud-Zevenaar moet dorps blijven met veel groen.

Economie

- Natura2000 gebied De Gelderse Waard voor landbouw houden.
- Plannen zijn alleen gericht op nieuw, niet op het verbeteren van bestaand.
- Ruimte maken voor nieuwe functies en daarbij kijken waar behoefte aan is. Nu zou dat woningbouw zijn.
- Regio-overstijgend beeld is vereist.

Mobiliteit

- Werk- en onderwijsaanbod versterken en op elkaar aan laten sluiten, ook in relatie tot mobiliteit.

Conclusie

De opgehaalde informatie wordt deels verwerkt op de tekening (stadspark) en in tekst (leefbaarheid, bouwen woningen binnen het dorps karakter, visie lintbebouwing en woonvormen zoals 'tiny houses'). Voorstellen voor concrete plannen zoals de Tichel zijn doorgezet naar de betreffende projectleider.

Dinsdag 5 maart 2024, 20.15 - 22.00 uur: Babberich

Wonen

- Vooral de lege plekken in Babberich bebouwen.
- Woningen voor mensen met lokale binding zijn van belang.
- Behoeft aan zorgwoningen en -voorzieningen zoals zorgcentrum en dokterspost.
- Bouwen voor jeugd met lokale binding.
- Zorgwoningen in de buurt van voorzieningen, Levensloopbestendig.

Leefomgeving

- Ommetje Babberich Zwanenwaay.
- Hoe inpassen bestaande erven bij woningbouw?
- Fietsvoorzieningen voor schoolkinderen van en naar Didam.
- Fietsvoorzieningen Ravenstraat zijn levensgevaarlijk.
- Zeker ook uitgebreide voorzieningen groene ruimte op 7-Poort.

Economie

- Overnachtingsmogelijkheden vrachtverkeer/ huisvesting van arbeidsmigranten.
- Verruimen van mogelijkheden nevenactiviteiten zoals recreatie (kamperen bij de boer) en caravanstalling.

Mobiliteit

- Doortrekking Witte Kruis van belang voor het dorp Babberich.
- Openbaar vervoer van en naar Gelders Eiland optimaliseren, voor werk en school.
- Waarom de bushalte uit het dorp? Openbaar vervoer is niet goed. Daarom is de auto vaak een must.
- Bij elke woning één parkeerplaats met betreffende huisnummer.
- Schoolroute Babberich-Didam.
- Liemers College: wens om deze route te beveiligen.

Conclusie

Veel opmerkingen zijn heel lokaal van aard en kunnen een plek krijgen in de dorpsvisie. De opmerkingen ten aanzien van openbaar vervoer en economie zijn of worden in algemene zin verwerkt in de tekst van de omgevingsvisie.

Woensdag 6 maart 2024, 17.30 - 19.15 uur: Aerd

Wonen

- Splitsen van woningen mogelijk maken in verband met woningnood.
- Behoeft aan 'knarrenhof' in het groen, kleine woningen voor senioren (met nu te grote woningen), starters in dorp houden.

Leefomgeving

- Kroegje voor ontmoeting/koffietafel ontbreekt.

Economie

- Graag in centrum Zevenaar een biologische winkel: Ecoplaza.
- App voor klompenpaden.
- Afhankelijk van de locaties een keuze maken tussen recreatie en/of wonen. Wanneer een agrarisch bedrijf tegen dorp aanligt, is omzetten naar wonen logischer.
- Liefst kleinschalige recreatie. Geen grote Center Parcs. Moet passen bij gemoedelijkheid van dorpen.
- Vermoedelijk weinig draagvlak voor. Bewoners komen hier juist voor rust.

Mobiliteit

- Staat en veiligheid Aerdstedijk. Graskeien zoals verderop is super.
- Fietsveiligheid op de dijk is problematisch. Te hoge snelheid en veel vrachtverkeer.
- Buurtbus is belangrijk. Moet blijven.
- Meer voorzieningen voor fietsers (ook bebording).

Conclusie

De opmerkingen over wonen en leefomgeving verwerken we in het deelgebied van de omgevingsvisie. Algemeen in de tekst omgevingsvisie iets zeggen over 'Gastvrije dijken'. Bij herinrichting kijken naar mogelijkheden om de fiets los van de auto te laten lopen. Recreatieve verbindingen mee koppelen met verbindingen woon-werken.

Woensdag 6 maart 2024, 20.15 - 22.00 uur: Lobith

Wonen

- Bouwen passend bij schaal en omvang.

Leefomgeving

- Markt en omgeving nodigen niet uit. Wens voor terras.
- Inrichting parkeerterrein Markt moet anders.
- Speelvoorzieningen bij huishoudschool.
- Meer vergroenen.

Economie

- Nevenactiviteit recreatie/ caravanstalling
- Meer natuur i.p.v. agrariër
- Kleinschalige recreatie en nevenactiviteiten
- Transformatie Zuidspoor naar wonen is positief.
- Kleinschalig vakantiepark is kansrijk voor centrum Lobith.
- Aantrekkelijk maken centrum Lobith.

Mobiliteit

- Fietsverbinding steenfabriek richting dijk.
- Verbindingen fietspaden.
- Parkeerplaats grens: mogelijkheid voor wandelaars. Wellicht meer parkeerplaatsen. Aandacht in relatie tot recreatie.
- Toegankelijkheid rondje Bijland voor scootmobiel.

- Rondweg Halve Maan: verkeersdrempels ontmoedigen. Sluipverkeer.

Conclusie

Veel opmerkingen zijn heel lokaal van aard en lenen zich minder voor verwerking in de omgevingsvisie. Deze kunnen een plek krijgen in een op te stellen dorpsvisie. De opmerkingen ten aanzien van economie zijn of worden in algemene zin verwerkt in de tekst van de omgevingsvisie dan wel in het deelgebied. Voor de mobiliteitsvraagstukken is aandacht vanuit het verkeersoverleg en waar mogelijk meegenomen in lopende herichtingsplannen in Lobith. Ook het fietspad aan de Duitse kant (Eltenseweg) verdient een betere verbinding. Dit wordt in algemene zin in de omgevingsvisie opgenomen.

Maandag 11 maart 2024, 17.30 - 19.15 uur: Herwen

Wonen

- Woningbouwplannen zijn er gering tot niet: waar?
- Behoeft aan een woonzorgvoorziening met gemeenschappelijke ruimten en buitenruimten. Een soort van Hofjes.
- Behoeft aan koopwoning: levensloopbestendig woningen.
- Voorbeeld vaargeul Lobith (boven en benedenwoningen) ook in Herwen voor jongeren?

Leefomgeving

- Voorzieningen gaan weg. Er staat dat het wordt geaccepteerd in de visie. Het is meer een gegeven. Lijdzzaam toezien.
- Dorpshuis/ sporthal is gewenst.
- Kinderopvang.
- Basisschool (moet blijven).
- Investeer in de door vrijwilligers in de lucht gehouden buurtwinkel!
- Meer culturele activiteiten.
- Voorzieningen bij de school (multifunctioneel).
- Geen windenergie.
- Ja, enkel zon.
- Gelders Eiland geen plek voor grootschalige opwekking van energie.

Economie

- Fietspad (route) Oude Rijn naar kerk Oud Zevenaar is goed voor toerisme.
- Verruimen van nevenactiviteiten bij agrariër.
- Bedrijventerrein Herwen verplaatsen en wonen mogelijk maken.
- Prima om vakantiepark toe te voegen. Kansen voor kern Herwen.
- Kleinschaligheid passend bij het dorp.
- Kamperen bij de boer is prima als uitbreiding.

Mobiliteit

- Straat van de toekomst: geen trottoirs, shared space, meer groen.
- Bereikbaarheid redoute.
- Dorpsommetjes en versterken wandelpaden.
- Pontjes moet blijven bestaan. Zijn nodig voor de bereikbaarheid van de overkant. Ook in het noorden. Trekpunt moet makkelijker te gebruiken zijn.
- Geen extra doorgangen. Voldoende nu voor auto's en recreatief.

- Optimaliseren openbaar vervoer, verbeteren busvervoer.
- Voorzieningen moeten mee-ontwikkelen met de plannen. Aan de voorkant randvoorwaarden en voorzieningen scherper formuleren.
- Meer wandelpaden, recreatief (bijv. klompenpaden).

Conclusie

Veel opmerkingen zijn heel lokaal van aard. Deze kunnen een plek krijgen in een op te stellen dorpsvisie. De opmerkingen ten aanzien van economie en mobiliteit zijn of worden in algemene zin verwerkt in de tekst van de omgevingsvisie dan wel in het deelgebied. Ten aanzien van het 'shared space'-concept kan worden aangegeven dat we dit niet opnemen in de omgevingsvisies, omdat hier niet altijd goede ervaringen mee zijn.

Maandag 11 maart 2024, 20.15 - 22.00 uur: Tolkamer

Wonen

- Jeugd trekt weg.
- Bouwen voor doorstroming.
- Plan Vierkenshof (na 2030). Oude plan. Wat gaat daar komen?
- Variatie aan woningen, groot en klein en ook wat betreft vorm.

Leefomgeving

- Recreatie meer aantrekkelijk maken!
- Banken en prullenbakken in het dorp.
- Pinautomaat (vaak kapot).
- Openbaar toilet.
- Verlichting dijk- slecht en weinig.
- Ruimte speelbos (Vryleve). Idee? Woningbouw.
- Vierkenshof: Behoeftte aan parkeerplaatsen. Anders inrichten. Er wordt in de Wadi geparkeerd.
- Liefst geen windmolens.

Economie

- Transformeren naar agrarische woningen wordt genoemd.
- Stallingen en/of kamperen bij de boer.
- Klein recreatiepark (50 huisjes) en kans voor watersporttoerisme op doorreis Duitsland.
- Kleinschalig park of kamperen bij de boer.
- Recreatiepark en wellness/sauna.

Mobiliteit

- Parkeren in Tolkamer is onevenwichtig.
- Wandelverbinding/ fietspad Lobith naar station Elten.
- Vluchthavens aanbrengen i.v.m. passeren landbouw Batavenweg en Brugweg.
- Pontjes moeten blijven, voor recreatief gebruik en voor werk.
- Buurtbus en OV sluiten niet goed op elkaar aan. Ook avond en zondag.
- Logische overgang fietspad van Nederland naar Duitsland.
- Geen parkeerplaatsen aan de Nederlandse kant van station Elten.
- Doorgangen zijn voldoende.
- Bij uitbreiding wonen en werken zorgen dat bedrijven goed met auto/ vrachtwagen te bereiken zijn.

- Fietspad Tuindorp op de dijk verhard.
- Fietsroutes door natuur (mooier en veiliger) vanaf pont Doornburg.
- Verbindingen/voetveer uitbreiden naar Nijmegen.
- Hogere parkeernorm voor Gelders Eiland omdat men hier meer afhankelijk is van een auto.

Overige opmerkingen

- Bijland baggeren. Toeristen gaan weg.
- Historie 't Rode Dorp' Tolkamer uitdragen.
- Nergens een openbaar toilet!

Conclusie

De opmerkingen rondom wonen en leefomgeving zijn heel lokaal van aard. Deze kunnen een plek krijgen in een op te stellen dorpsvisie. De opmerkingen ten aanzien van economie en mobiliteit zijn of worden in algemene zin verwerkt in de tekst van de omgevingsvisie dan wel in het deelgebied. Ook wordt gekeken in hoeverre gemaakte opmerkingen kunnen worden meegenomen in bestaande herinrichtings- of mobiliteitsprojecten. De opmerkingen specifiek over de tekst van de conceptversie van de omgevingsvisie zijn verwerkt dan wel ter kennisgeving aangenomen.

Donderdag 14 maart 2024, 17.30 - 19.15 uur: Angerlo

Wonen

- CPO interesse.
- Jeugd in Angerlo houden. Goedkopere woningen.
- Op groot perceel zou mogelijk nog wat extra gebouwd moeten kunnen worden.
- Meer bouwgrond, minder regels (bestemmingsplan).
- Splitsen van woningen makkelijker maken.
- Doorstroming.
- Hoger bouwen om vraag aan te kunnen.
- Op dorpsniveau kijken naar uitbreidingsmogelijkheden (dorpsraad).
- Veel behoefte aan nieuwbouw ouderen en starters.
- Koopappartement kleiner dan 100 m².
- Zorgwoningen in de buurt van voorzieningen en die levensloopbestendig zijn.
- Kleine woningen i.v.m. éénpersoonshuishoudens.

Leefomgeving

- Meekoppelkansen dijkversterking.
- Wandelpaden (beperkte paden). Voorzieningen zoals toiletten/ afvalcontainers/ prullenbakken zijn nodig.
- Meer hondenuitlaatgebieden in het buitengebied van Angerlo.
- In Angerlo zijn voldoende gebouwde voorzieningen aanwezig. Moet ook blijven voor de volgende generatie.
- Landgoederenzone is top.
- Landgoederenzone: Hoezo aantrekkelijker maken van deze zone?

Economie

- Zorgboerderij (uitbreiden) bij stoppen agrariër.
- Stimuleren nevenactiviteiten door verruimen m². Die zijn te beperkend.
- Agrarische kinderopvang stimuleren (is er nog niet in de gemeente).

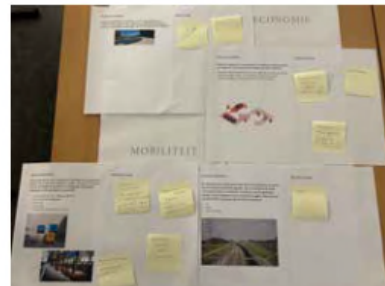
- Kleinschalige zelfvoorzienende woningbouw i.p.v. bestaande opstallen.
- Buurtboerderij met natuurinclusieve landbouw.

Mobiliteit

- Deelmobiliteit wordt meerdere keren benoemd.
- Vervoer op maat.
- Waarom loopt de snelfietsroute dood in Angerlo.
- Toegenomen drukte op rotonde is onveilig voor fietsers.
- Niet meer doorgangen.
- Fiets- en/of voetgangersbrug krijgt meerdere positieve reacties.
- Busverbinding Angerlo ontbreekt, die willen we wel.
- Openbaar vervoer naar Zevenaar.

Conclusie

Net als in de andere dorpen, maar specifiek vanuit Angerlo, komt de oproep om te bouwen voor de jeugd. En wordt daarvoor ook de mogelijkheid van hoogbouw genoemd. Locaties zijn lokaal van aard, maar de algemene oproep zal verwerkt worden in de omgevingsvisie, net als de opmerkingen rondom mobiliteit en de mogelijkheden voor stoppende agrarische bedrijven. In een dorpsvisie zal de leefbaarheid van het dorp en het behoud van voorzieningen een plek moeten krijgen. De aangegeven verkeersproblematiek is een punt van aandacht voor onze collega's van mobiliteit.

Donderdag 14 maart 2024, 20.15 - 22.00 uur: Giesbeek

Wonen

- Sportvoorzieningen naar Bahse Pol, woningbouw op huidige sportvelden. Woningbouw punt Swalm is een optie.
- Bouwen voor de jeugd.
- Behoeft aan woningen ouderen/ Kharrenhof. Het liefst koopwoningen.
- Wat met bestaande bouw? Woningen Plavei verkopen?
- Bouwen voor doorstroming.
- Flexwoningen.
- Levensloopbestendige woningen.
- Twee-onder-één-kap.

Leefomgeving

- Landgoederenzone lijkt me mooi idee! Een zone als buffer voor industrie, agrarische uitbreiding en versterking van toerisme (fiets/ wandel).
- Geen 50 op Rivierweg. Dan liever weg verleggen en dus dorp samenhouden. Het is geen racebaan. Niet nodig.
- Windturbines langs A12.
- Windmolens zoveel mogelijk centreren.
- Sporthal. Hoelang bestaat die nog?
- Meer activiteiten voor de jeugd. Uitgaansleven (kroeg).
- Evenementen grotere gebouwen zoals schuttersgebouw. Moeizaam vanuit gemeente i.v.m. beperking aantal evenementen.
- Dagelijkse voorzieningen (super) is cruciaal.
- Hoe effectief is het realiseren van waterberging in 't Broek.

- Hoe wordt omgegaan met boeren/ grondgebruikers in de strook (groen/blauw). Schadeloosstelling door waardevermindering.

Economie

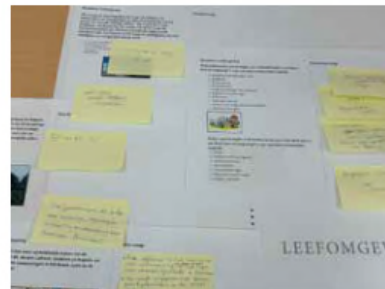
- Industrierrein naar overzijde Rivierweg. Daarmee ruimte voor woningbouw. Eykelkamp behouden. Kleinschalige woningbouw bij stoppende agrariër.
- Meer natuur en recreatie.
- Biologisch boeren, geen intensieve veehouderij.
- Geen uitbreiding vrijetijdseconomie Rhederlaag.

Mobiliteit

- Toegankelijk openbare ruimte.
- Trottoirs rolstoelen.
- Snelfietspad zuidkant provinciale weg.
- Betere fiets en wandelpaden langs Marsweg Lathum.
- Behoeft brug Lathum ligt er niet bij bewoners dorp.

Conclusie

Een aantal opmerkingen rondom de vier bouwstenen is heel lokaal van aard en horen thuis in een op te stellen dorpsvisie. De opmerkingen ten aanzien van de landgoederenzone en windmolens, type woningen of mogelijkheden voor Het Broek en stoppende agrariërs zijn of worden in algemene zin verwerkt in de tekst van de omgevingsvisie dan wel (zoals Bahrse pol) in het deelgebied. De opmerkingen over mobiliteit zijn overwegend lokaal van aard.

Donderdag 14 maart 2024, 17.30 - 19.15 uur: Lathum

Wonen

- Dorpendeal: grotere/ meer woningen. Inzetten voor jongeren: flexwoningen.
- Toevoeging voor jongeren/ starters ----> leefbaarheid en voorzieningen.
- Extra uitbreiding mag.
- Landgoederenzone: Wat is het effect op huidige bedrijfsvoering agrariërs?

Leefomgeving

- Riverparc heeft geen ontmoetingsplek.
- Minder water, meer bos.
- Plannen Het Broek zijn een bedreiging voor bestaande activiteiten.

Economie

- Nieuwe agrariërs een plek geven op deze plek, dus verder gaan met agrarisch gebruik.
- Het verruimen van de mogelijkheden om nevenactiviteiten zoals recreatie (kamperen bij de boer) en caravanstalling toe te staan.
- Woningen/ ateliers.
- Natuur.
- Recreatie.

Mobiliteit

- Sluipverkeer Galstraat Duivens Broek. Bij file A12 staat daar alles vast.

- Sloten verplaatsen waardoor meer ruimte ontstaat bij Galstraat.
- De mensen die naar vogels kijken staan met hun auto op de weg. Is te smal om landbouwvoertuig te passeren.
- Verbeteren fietspad (maar wandelaars niet vergeten).
- Aandacht voor kruispunt Zoetland/ Marsweg.
- Vervoer voor basisschool.
- Ook openbaar vervoer van Lathum/Noord Zevenaar naar centrum van Zevenaar.
- Een fiets- en/of voetgangersbrug is zeker een goed idee. Meerdere keren.
- Verbeteren overweg Kerkstraat/ Oud Zevenaarseweg.

Conclusie

Voor Lathum geldt dat er gewerkt wordt aan een dorpendeal (Lathum later) die betrekking heeft op het bouwen van woningen en het versterken van de leefbaarheid. Lathum later wordt op hoofdlijnen verwerkt in de omgevingvisie. De reacties rondom de landgoederenzone wordt verder verwerkt in de omgevingvisie en dat geldt ook voor de bouwsteen mobiliteit. De aandacht die wordt gevraagd om specifieke verkeerssituaties passen niet in de omgevingsvisie en zijn teruggekoppeld naar collega's van de gemeente Zevenaar om op te pakken.

Maandag 18 maart 2024, 20.15 uur - 22.00 uur: Pannerden

Wonen

- Visie wonen, ruimte & natuur.
- Alles is geconcentreerd in Zevenaar stad i.p.v. de kernen.
- Er moet een visie komen hoe groot de kernen moeten worden (wat betreft aantal inwoners en leefbaarheid).
- Zorgwoningen nabij voorzieningen.
- Eénpersoonswoningen.
- Kleine woningen en levensloopbestendige woningen betekent doorstroming!
- Pannerden minimaal 40-50 woningen < € 150.000.
- Oud en jong/ Jong en oud.
- Knarrenhof begane grond ouderen, 1e verdieping jongeren.
- Behoeft aan mix van woningen starters en ouderen.
- "Oudere" woningen (doorstroming) & gezamenlijke ruimtes voor bijv. klussen enz.
- Bestaande woning niet geschikt om op de begane grond alle faciliteiten (bed/bad) te realiseren. Wellicht nog 1x verhuismoment nodig.

Leefomgeving

- Alle voorzieningen zijn in Pannerden.
- Winkels: zorgpunt is de leegloop van bestaande winkels.
- Trapveldje moet weer terugkomen.
- Windmolens bij steenfabriek Pannerden.
- Van "not in my backyard" naar "profit in my backyard". We hebben allemaal energie nodig. Gelders Eiland: veel natuur en recreatie. Dus energie middels zonnepanelen!

Economie

- Voor behoud supermarkt is de bouw van 300 woningen nodig en een recreatiepark.
- Er liggen zeker mogelijkheden voor recreatiepark ter versterking van het dorp. Dit wordt meerdere keren aangegeven.

Mobiliteit

- Vrij liggend fietspad langs de Lobberdense weg.
- Buurtbus in stand houden. Wordt meerdere keren aangegeven. Ook in weekenden en na 20.00 uur.
- Pannerden is niet rollator- en rolstoelvriendelijk.
- Wandelpaden niet goed toegankelijk.

Conclusie

Veel van de opmerkingen zijn lokaal van aard en horen thuis in een dorpenvisie. Daar is het dorp dan ook druk mee bezig. Er zijn plannen voor woningbouw, maar dat is niet in een omvang van 300 woningen. De opmerkingen rondom economie en mobiliteit zijn of worden in algemene zin verwerkt in de tekst van de omgevingsvisie dan wel in het deelgebied. De opmerkingen en reacties over mobiliteit horen weer thuis in de dorpenvisie, met uitzondering van de algemene opmerking over het tekort aan openbaar vervoer na 20.00 uur en in weekenden. Dit wordt in de omgevingsvisie opgenomen.

Woensdag 20 maart inloopavond 2024, 17.30 - 19.15 uur: Spijk

Wonen

- Inzetten op verjonging dorpskern.
- Kansen voor woningbouw tussen huidige woningen tot dijk en achter gestapelde woningen.
- Pak de onmogelijke puisten in het dorp aan.
- Bouw in stijl & cultuur regio.
- Extra woningen rondom school als vastgoedlocatie gemeente.
- Niet inzetten op eengezinswoningen maar meer woongemeenschap met gezamenlijke voorziening.
- Woonbehoefte onderzoek.
- Laat Spijk groeien om daarmee de minimale voorzieningen in stand te kunnen houden.

Leefomgeving

- Ik zie graag het cultuurlandschap van vroeger terug.
- Gemis van een dokterspost.
- Veel activiteiten vanuit jeugdwerk.
- Goede tent locatie voor schutterij. Lantaarnpaal in de weg.
- Zorgvoorzieningen etc.
- Gezamenlijk koppen bij elkaar op gebied van vervoer en voorzieningen.
- Lelijke industrie koppelen. Windmolens bij windmolens. Koppelen met infra.

Economie

- Agrarisch leegstaande gebouwen benutten voor woningbouw passend in landschap.
- Woonclusters: clusters van een paar woningen. Goed landschappelijk ingepast. Houd daarbij de karakteristieken/ historie in acht. Qua kleur en stijl.
- Kritisch kijken naar industrie. Niet alles hier situeren. Buizen recycling, steenfabrieken. Spijk ligt er tussen.
- Bedrijventerrein transformeren naar wonen. Doen! Wel de karakteristieken in stand houden in de nieuwe functies.
- Uitbreiden camperplaatsen bij overnachtingshavens.
- Hotel voor recreatie in combinatie met een uitkijktoren (met bungee jumpen) en dit ook koppelen aan de beleving van het water.

- Hotel bij de scheepswerf met een goed restaurant al trekker.
- Mogelijkheden voor schippers om ergens te eten.
- Toerisme trekt werknemers aan, biedt kansen maar nu nog beperkingen o.a. op het gebied van mobiliteit.
- Wandel- en fietsroutes logisch bij een voorziening laten starten.
- Verblijfsrecreatie, vakantieparken.

Mobiliteit

- Geen opmerkingen.

Conclusie

De geplaatste opmerkingen rondom de bouwsteen wonen zien op specifiek het dorp Spijk en zullen dus een plek moeten krijgen in een op te stellen dorpenvisie. Er ligt een duidelijk vraag om de leefbaarheid van de kern te versterken. Het dorp moet hiermee aan de slag, maar het is goed dat de gemeente dit in de omgevingsvisie wel benoemt. Wat betreft economie zijn er veel ideeën geopperd. Recreatie wordt al een belangrijke aanjager van de leefbaarheid gezien. Dit wordt meegenomen in de tekst van de omgevingsvisie.

Woensdag 20 maart 20.15 2024, 20.00 uur - 22.00 uur: Zevenaar

Wonen

- Veel meer hoogbouw/flats.
- Niet teveel hoogbouw. Zie liever geen klein Arnhem ontstaan. Lage etagebouw, geen probleem. Rijwoningen rond stedelijk gebied akkoord.
- Kleine appartementen.
- Door meer bebouwing steeds meer licht!
- Hoogbouw aan de snelweg (A12) Meer doorstroom van ouderen naar kleinere woningen.
- Ouderen samen laten wonen (ook i.v.m. uitkering).

Leefomgeving

- Visie landbouw?
- Omgevingsvisie Duiven.
- Waterinlaat, verbinding water Rijnstrangen.
- Jongerenontmoetingsplek/Jeugdsoos/Buurthuis.
- Liever geen windmolens en wel zonnepanelen op daken van bedrijven.
- Geen zonneparken.
- Graag behouden aan groen wat er is en aanleggen wat er nog niet is.

Economie

- Waar is het agrarisch bedrijf van Veldhuizenseweg 8 gebleven? Geen stip op de kaart.
- Heel graag opslag- en bouwruimte voor verenigingen.
- Ruimte maken voor helemaal nieuwe functies, zoals kleinschalige woningbouw.
- Ik zie graag herstel van ons oude cultuurlandschap in het agrarisch gebied en woningbouw rond het stedelijk gebied. Boeren hoeven niet te wijken hiervoor, maar zie graag een samenwerking.
- Alleen in buitengebied wonen en kleine hobby activiteiten, geen andere bedrijven.
- Toekomst voor jonge boeren met perspectief om gezond en eerlijk voedsel te produceren. Respect voor het leven op het platteland.

Mobiliteit

- Waarom een weg aanleggen door Zevenaar-Oost richting Beek en waarom niet aansluiten op A18?
- Meer busverbindingen tussen kernen. Bussen moeten ook vaker rijden.
- Alleen openbaar vervoer, autogebruik zoveel mogelijk beperken. Meer ruimte voor groen en woningen en beter voor het milieu en leefbaarheid.

Conclusie

Een paar opmerkingen en reacties passen in de omgevingsvisie zoals die is geformuleerd en bevestigen de beelden. Dat wat aan nieuwe dingen is gezegd over alle bouwstenen wordt meegenomen en afgewogen. De participatie is aanleiding geweest om in nader te gaan met de agrariërs in Het Broek. Punt van aandacht blijft dat de inwoners geen windmolens willen, maar we wel een opgave hebben hiervoor. Aandacht voor de jeugd komt duidelijk naar voren en kansen voor stoppende agrariërs of nevenactiviteiten bij bestaande agrariërs.

Kunnen we het even hebben over uw omgeving?

in gesprek met inwoners van de kern
Zevenaar over de omgevingsvisie

Interviews
Citaten
Infographics

Omgevingsvisie kern Zevenaar

Onderzoeksbureau Opiniepijlers, maart 2024

In opdracht van de gemeente Zevenaar

Samenstelling Frank Bolder

Interviews Tessa Ariaans, Maurice Doppen, Lyan van Vliet,
Elsbeth Lelyveld, Engelen Mulder, Fred Eggink

Graphics, ontwerp en opmaak Louman & Friso ontwerpbureau

Disclaimer Uitspraken, conclusies en aanbevelingen zijn gebaseerd op gesprekken met respondenten. Feiten, aantallen en cijfers zijn verwerkt zoals ze zijn genoemd in deze gesprekken en niet verder getoetst. Citaten worden opgenomen als het exemplarische voorbeelden zijn en als er over het betreffende onderwerp vergelijkbare opmerkingen zijn gemaakt.

Leeswijzer diagrammen Bij een deel van de vragen kon gekozen worden uit meerdere antwoorden. In dat geval kan het percentage hoger zijn dan 100 procent.

Kunnen we het even hebben over uw omgeving?

In gesprek met inwoners van de kern Zevenaar
over de omgevingsvisie

Inhoud

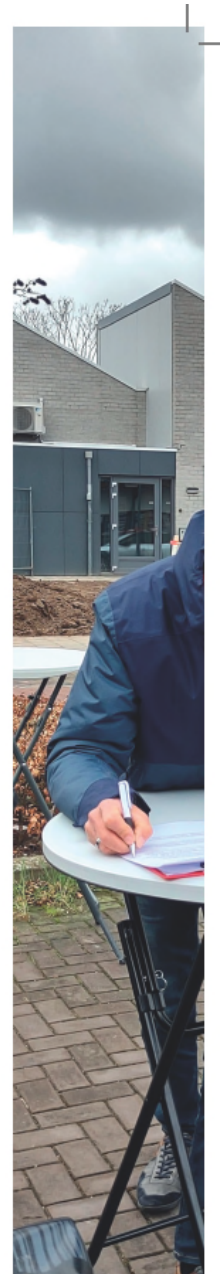
1 Werkwijze	6
2 Resultaten	8
Algemeen	8
Wonen	10
Economie	12
Mobiliteit	13
Leefomgeving	14
Extra vragen gebied stedelijke zone	16
3 Gegevens respondenten	20

Werkwijze

Opiniepijlers heeft met 114 inwoners van de kern Zevenaar gesproken over hun omgeving. We stonden twee keer met onze interviewbus op de weekmarkt (vrijdagen 15 en 22 maart) en op zaterdag 16 april in de wijken van Zevenaar. Voor de straatgesprekken is gebruik gemaakt van een vragenlijst die was voorzien van een uitgebreide toelichting.

De gesprekken maken deel uit van een bredere participatie met fysieke bijeenkomsten in de dorpen en een online benadering via Zevenaar Verbindt. De online vragenlijst is ook gebruikt voor de straatgesprekken.

Resultaten

Opiniepijlers verwerkt straatgesprekken tot rapporten met gedragen en onderbouwde conclusies. Indien nodig worden resultaten gecombineerd vanwege de overlap van onderwerpen. In dit onderzoek hebben we dat niet gedaan omdat we slechts een deel van de respondenten hebben gesproken. Omdat de gemeente heeft gekozen voor een participatiemix werken wij immers maar met een deel van de respons. Vanwege de overlap in onderwerpen hebben we ervoor gekozen om bij de uitwerking de indeling van de vragenlijst te volgen en niet te zoeken naar de verbanden die er ongetwijfeld zijn als de resultaten worden gecombineerd.

2.1 Algemeen

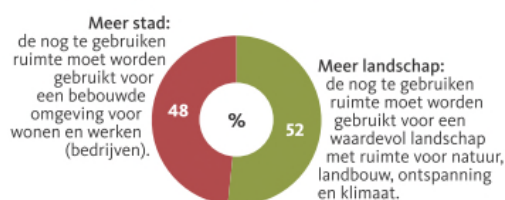
De ruimte in de gemeente is beperkt. Welk onderwerp vindt u het meest belangrijk om plek voor te maken? (max 3)

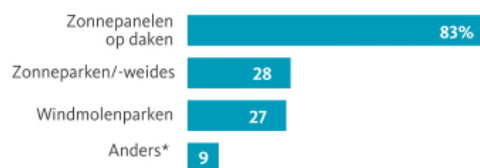
*) winkels, horeca, supermarkt, huisarts, kinderopvang, ontmoeting, dagbesteding, culturele leven, scholen en sport

**) zoals het openbaar vervoer, verkeersveiligheid, infrastructuur, doorstroming van het verkeer en parkeren

Waar is nog ruimte voor in Zevenaar?

Hoe moeten we duurzame energie opwekken? (kernenergie is geen optie, dat is een rijkszaak) Meerdere antw. mogelijk

*) biomassa, waterkracht

Inwoners kiezen vooral voor een behoud van wat er is, de groen omgeving en voorzieningen, maar hebben ook oog voor de noden van deze tijd. Woningbouw scoort om die reden hoog. Woningbouw en een groene omgeving zijn in de ogen van inwoners even belangrijk. Versterking van de bebouwde omgeving weegt voor inwoners net zo zwaar als versterking van de landelijke omgeving.

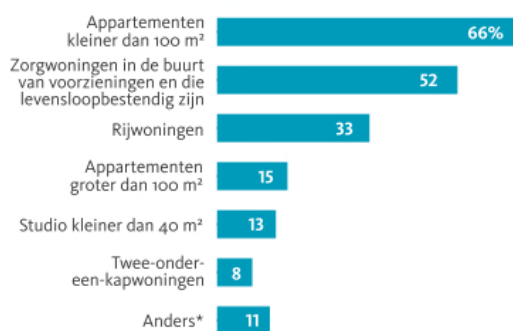
Bij de thema's klimaatadaptatie en energietransitie zien we een duidelijk verschil tussen de inspanningen van de (gemeentelijke) overheid en de beleving rond deze thema's bij inwoners.

Het besef is er zeker dat klimaatverandering vraagt om maatregelen. Tegelijkertijd hebben inwoners geen duidelijk beeld wat er dan moet gebeuren en wat er van hen wordt verwacht. Bij de

oplossingen voor het opwekken van duurzame energie kiezen respondenten voor niet of in ieder geval minder zichtbare maatregelen (zonnepanelen op daken). Zonneparken (ruimtebeslag) en windmolenparken (hoogte) zijn beduidend minder in trek. Als het gaat om maatregelen gaan inwoners maatregelen in de eigen omgeving niet uit de weg. Naast zonnepanelen op het dak scoort ook het isoleren van hun woning hoog. Daarnaast zien inwoners een duidelijke taak voor de overheid als het gaat om duurzaamheid. Dat betekent in hun ogen meer groen, concrete maatregelen rond klimaatadaptatie en meer fiets- en minder auto-oplossingen.

2.2 Wonen

Welke huurwoningen zijn er het meest nodig in uw omgeving?
(max 3)

*) knarrenhofjes, tiny houses

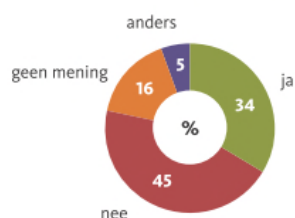

*) tiny houses, woningen voor jongeren

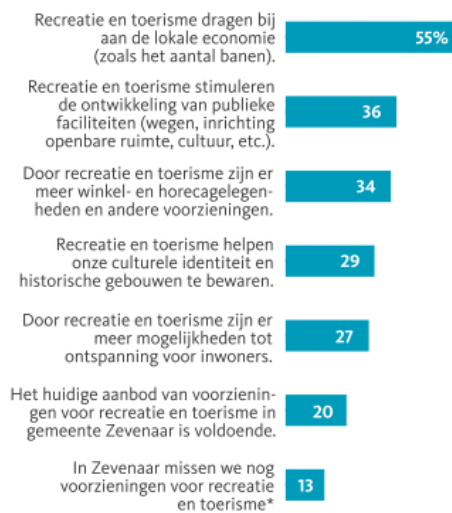
Of het gaat om huur- of koopwoningen maakt niet uit, voor respondenten is duidelijk dat de bestaande woningvoorraad niet goed aansluit bij de bestaande vraag. In de reacties op deze vragen zien respondenten kleinere woningen, appartementen, tiny houses en starterswoningen als oplossing voor de behoefte die ze in eigen omgeving bespeuren. Soms spreken we mensen die nog bij hun ouders wonen omdat er geen betaalbare woonruimte is te vinden. Een grote behoefte leeft ook als het gaat om zorgwoningen. We spraken mensen die alleen in grotere woningen in buitenwijken wonen (partner overleden, kinderen de deur uit). Respondenten geven aan dat deze woningen beschikbaar zouden komen voor andere woningzoekenden als er meer zorg- en/of seniorenwoningen zouden zijn.

2.3 Economie

Als bedrijventerreinen een andere functie krijgen (woningbouw, arbeidsmigranten) dan moeten op een andere plek nieuwe bedrijfsterreinen komen.

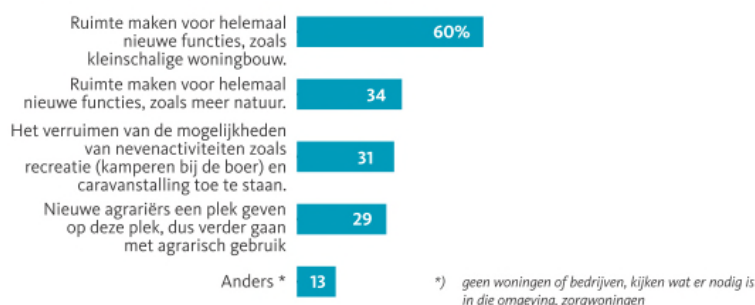

Met welke stellingen over recreatie en toerisme bent u het eens?

*) alleen als er aantoonbare behoefte is

Stel: er stopt een agrarisch bedrijf en de grond en bebouwing komt vrij. Wat is een goede invulling?

Woningbouw speelt een grote rol bij vragen over boerenbedrijven die worden beëindigd. Sommige respondenten zien daar een oplossing voor de woningnood en een verantwoorde invulling van het buitengebied. We horen mensen voorbeelden van elders aanhalen over verbouwde boerderijen en van beperkte en aangepaste nieuwbouw op boerenerven. Aangepast aan de omgeving, zonder afbreuk aan het landelijke gebied. Naast woningbouw op deze locaties is er ook steun, maar beperkter, voor het voorzetten van boerenbedrijven, recreatie en natuur op deze locaties.

2.4 Mobiliteit

Bereikbaarheid is een randvoorwaarde voor zowel woningbouw als economische groei. Dit betekent investeren in voetpaden, fietspaden, autowegen en het openbaar vervoer (OV).

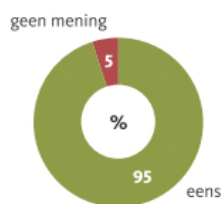

Bereikbaarheid is een randvoorwaarde voor zowel woningbouw als economische groei. Daar zijn de meeste respondenten het mee eens. Ze steunen meer investeringen in voet- en fietspaden, autowegen en OV. Zoomen we in op het hele pakket dan is er niet één van deze onderdelen die eruit schiet.

In gesprek met respondenten die minder mobiel zijn speelt het OV wel een duidelijke rol. Ze zouden zich beter kunnen verplaatsen als het OV vaker zou rijden en meer maatwerk zou leveren. Uit de verhalen komt naar voren dat gezondheid de belangrijkste reden is om te pleiten voor dit standpunt; met name het sociale aspect speelt hier een rol. Inwoners komen meer onder de mensen en voelen zich zelfstandiger, ze zijn minder afhankelijk.

2.5 Leefomgeving

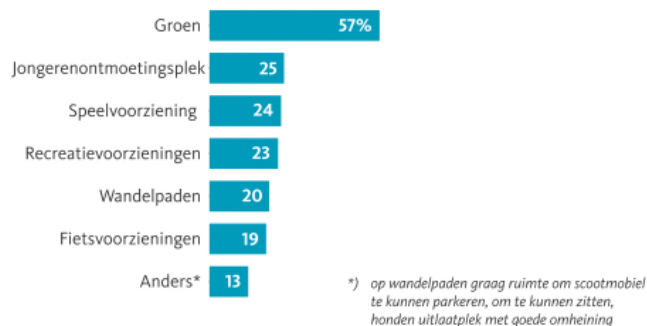
Wanneer meer woningen en bedrijven worden gebouwd, is het belangrijk om ook de kwaliteit van het landschap en het groen te versterken, bijvoorbeeld door de aanleg van meer groen tussen de kernen, wandelpaden, watergangen en bossen.

Welke gebouwde voorzieningen ziet u het liefst in uw wijk of omgeving? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

Welke voorzieningen in de buitenruimte zou u het liefst zien in uw wijk of omgeving? Meerdere antwoorden mogelijk

Wat vindt u belangrijk als het gaat om de beleving van landschap, cultuurhistorie en erfgoed? Meerdere antwoorden mogelijk

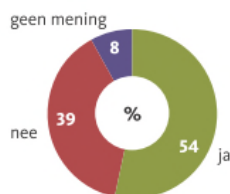

We hebben het ook bij andere vragen gezien: groen is belangrijk voor inwoners van Zevenaar. Bij toekomstige woningbouw en nieuwe bedrijvigheid zien inwoners het liefst een combinatie met groen en landschappelijke kwaliteit. Hier speelt wel dat inwoners zich afvragen om welke woningbouw en bedrijvigheid het gaat. Iemand zei: "Als de gemeente straks grote vormloze opslagloodsen toestaat, oude economie zeg maar, dan schieten we niets op, ook al staat zo'n doos in een fraaie, groene omgeving. Dit gaat ook over architectuur en duurzaamheid."

Naast groen in hun omgeving waarderen respondenten ontmoeting en verbinding, plekken waar mensen samenkomen, actief bezig zijn en uitgedaagd worden om dat te doen (fiets- en wandelpaden, JOP's, recreatieve activiteiten). Die aspecten komen ook terug als het gaat om gebouwde voorzieningen (dorpshuis, jeugdsoos, winkels) met hier – we zagen het eerder – opnieuw veel aandacht voor zorgvoorzieningen voor ouderen. Veel steun krijgt de beleving van het landschap, of het nu gaat om erfgoed, geschiedenis of het rivierenlandschap.

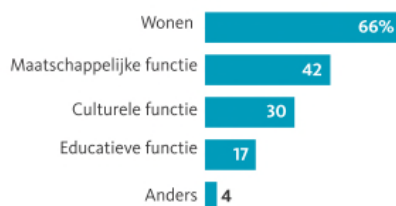
2.6 Extra vragen gebied stedelijke zone

Zevenaar moet inzetten op een meer stadse uitstraling. Dit betekent hoogbouw, om naast het aantal woningen ook de voorzieningen op peil te houden.

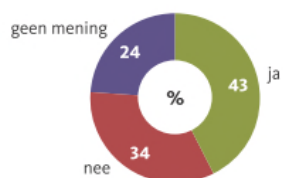
De vraag over wel of geen hoogbouw in Zevenaar geeft geen duidelijke uitkomst. Bij de nee-stemmers op deze vraag, leeft twijfel over de aantasting van het dorpse karakter dat Zevenaar in hun ogen heeft. Ze zien het nog niet voor zich. Net als bij andere vragen speelt mee op welke termijn dit gaat gebeuren; niet iedereen kan zich een voorstelling maken van de impact van hoogbouw op Zevenaar. Waar is een belangrijke vraag, net als de omvang van de eventuele hoogbouw.

**Het winkelgebied moet kleiner om leegstand tegen te gaan.
Welke functies wilt u in leegstaande panden terug zien?**
Meerdere antwoorden mogelijk

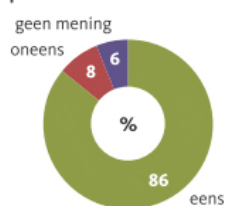
Wonen is een goed alternatief als het Zevenaarse winkelgebied wordt verkleind om leegstand tegen te gaan. In hun reacties geven inwoners aan dat Muldershof en Mallemoolen geschikte locaties zijn voor woningbouw vanwege de voorzieningen in de directe omgeving. Een inwoner noemt de stenige omgeving van beide gebieden. "Met meer groen zouden Muldershof en Mallemoolen al heel wat opknappen. Dat is ook goed voor de duurzaamheid."

Moet de gemeente inzetten op de aanleg van extra tunnels en bruggen bij de A12 en het spoor, zodat de delen van Zevenaar beter verbonden zijn?

Een deel van de inwoners steunt deze gedachte. Tegelijkertijd vragen respondenten zich af wat het doel is achter dit idee. Respondenten vragen zich hardop af voor welk probleem dit een oplossing is en vanuit hun eigen belevingswereld vinden ze alle delen van de gemeente eigenlijk wel goed bereikbaar. Iemand oppert om dit vooral in regionaal verband te bekijken en niet alleen de gemeente Zevenaar. Verder legt iemand een verband tussen een tunnel onder de A12 en de mogelijke realisering van een nieuwe woonwijk aan de noordkant van Zevenaar.

We willen als Zevenaar bewaken dat er voldoende groene (verblijfs-)ruimte blijft in de buurt van woningen in de vorm van een groot park.

Plannen voor meer stedelijk groen kunnen rekenen op brede steun van de inwoners van Zevenaar. De Breuly en de Gimbornhof worden gewaardeerd blijkt uit de reacties, verbinding van deze gebieden en dus een uitbreiding van het stedelijk groen, wordt goed ontvangen.

Ziet u langs de A12 mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie (windturbines of zonnepanelen, zonnevelden)?

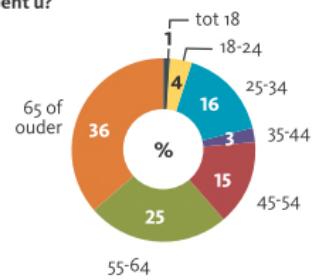

De A12 wordt voor een deel van de respondenten gezien als een geschikte locatie voor het opwekken van duurzame energie. Het gebied leent zich ervoor, zeggen respondenten, om windturbines en zonnevelden te realiseren. Een kleiner deel van de respondenten noemt de locatie ongeschikt. Voor alleen windturbines of alleen zonnevelden aan de A12 is nauwelijks steun.

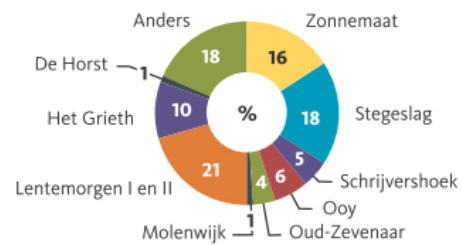

Gegevens respondenten

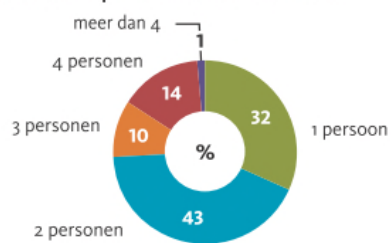
Hoe oud bent u?

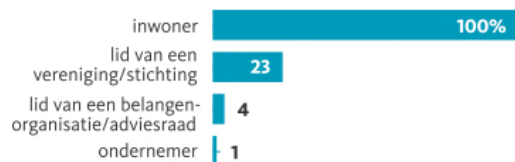
In welke wijk woont u?

Wat is het aantal personen in uw huishouden?

Wat is uw rol? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Participatieronde 2: 27 mei 2024

Omgevingsvisie Zevenaar 2040

Participatieronde 2:

Verslaglegging werksessies Omgevingsvisie Zevenaar 2040

Datum: maandag 27 mei 2024

Tijd: 09.30-11.00 uur: Leefomgeving

11.30-13.00 uur: Mobiliteit

13.30-15.00 uur: Wonen

16.00-17.30 uur: Economie

Locatie: Gemeentehuis Zevenaar, Turmac fabriek

Participatieaanpak

Aanpak en opbrengst

Bij het opstellen van de Omgevingsvisie 2040 zijn vanuit de gemeente Zevenaar nog enkele vraagstukken waar een keuze over gemaakt moet worden over wat hier wel, al dan niet, over wordt opgenomen in de visie. De vorige participatieronde heeft hier nog niet voldoende antwoord op kunnen geven. Daarom is er een tweede participatieronde georganiseerd.

Hiervoor is de gemeente Zevenaar op 27 mei 2024 het gesprek aangegaan met (potentiële) initiatiefnemers en deskundigen/ partners, die in de toekomst ook met de Omgevingsvisie zullen werken. Om zo tot een richting te komen wat er voor de vraagstukken opgenomen zal worden in de omgevingsvisie. Ook was er in deze gesprekken gelegenheid om te reageren op de inhoud van de conceptversie in brede zin. De gesprekken vonden per bouwsteen plaats, dus:

- Leefomgeving
- Mobiliteit
- Wonen
- Economie

In dit document deelt gemeente Zevenaar de resultaten van deze gesprekken. De dilemma's die nog spelen en/ of die vanuit de participatie en gesprekken naar voren zijn gekomen, zullen aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Gesprek Leefomgeving

27 mei 2024 09:30 – 11:00

Aanwezige partijen:

Agrariërs
Leisurelands
Waterschap Rijn en IJssel
Gemeente Zevenaar
SIR communicatie & participatie (verslaglegging)

Vraagstuk 1: Hoe kunnen we de opgave groenblauw met agrarisch gebruik combineren?

Voor het eerste vraagstuk voor de bouwsteen Leefomgeving gingen we in gesprek over het combineren van het groenblauw raamwerk en het agrarisch gebruik. Voor dit vraagstuk richten we ons specifiek op Het Broek.

Groenblauw raamwerk:

In het groenblauw raamwerk hebben we de kansen om natuur, landschap en cultuurhistorie te versterken beschreven. Door te investeren in de 'dynamische rivieren', 'gradiënt-bossen' en 'water- en broeklanden' kan er een sterke landschappelijke structuur komen in een stedelijke omgeving. Dat maakt de regio aantrekkelijker voor bewoners en bezoekers en versterkt de biodiversiteit.

Daarnaast spelen in Het Broek de opgaven vanuit de energietransitie en op het gebied van waterbeheer, bodembeheer, innovatie en de toekomst van agrariërs.

Agrariërs zien Het Broek als een bijzonder gebied met vruchtbare klei voor het duurzaam produceren van voedsel. Het is het laatste grote landbouwgebied in de Liemers, en het doel is om duurzame landbouw voor de toekomst mogelijk te maken.

Hoe kunnen deze twee opgaves gecombineerd worden in Het Broek en kan er samen opgetrokken worden om dit gebied te versterken?

- Er is op dit moment een toekomstvisie voor het Rhederlaag die nog actueel is. Deze visie kan als input dienen voor dit gebied.
- Het idee van het groenblauwe raamwerk is dat dit functioneert als een buffer om rode opgaves op te kunnen vangen binnen het landschap. Wat we nu wel zien is dat de kernen steeds groter worden en dat er minder natuur is om naartoe te gaan.
- Agrariërs hebben ideeën om recreatie te combineren met hun agrarisch bedrijf. Dit wordt ook al gedaan. Wel heel kleinschalig/ hobbymatig. Is de inzet om dit meer grootschalig te doen en wat is hiervoor nodig?

- Voor recreatie zouden we meer moeten spreken over uitlooptmogelijkheden en wat er mogelijk is om de verschillende opgaven met het bestaande te combineren.
- Energietransitie. Hier liggen kansen voor biogas, waar agrariërs in Het Broek op in zouden willen zetten. Wordt er ook ruimte geboden voor zulke oplossingen?
- Een gevoelig punt is dat er in de omgevingsvisie gesproken wordt over stoppende agrarische bedrijven. Dit wordt genoemd omdat dit een ontwikkeling is die op dit moment door heel Nederland gezien wordt. We willen duidelijk maken dat we in de omgevingsvisie agrariërs niet stimuleren om te stoppen. Maar we reageren op deze ontwikkeling door te kijken naar alternatieven en hoe de huidige agrarische gebieden op een andere manier benut kunnen worden, wat past bij de gemeente Zevenaar.

Conclusie:

Het is een logische gedachte om recreatie te willen combineren met agrarische gebruik. Hier zijn ook plannen voor. Maar wanneer er te veel mensen in groepen komen, gaat dit ook ten koste van de natuur. Hier moet rekening mee gehouden worden. Daarom moeten we in de visie op hoofdlijnen opnemen wat de kansen, uitgangspunten en doelen zijn voor dit vraagstuk. En wat we als gemeente hierin wel/niet mogelijk willen maken. Onderwerpen als water, droogte, energie etc. spelen hier ook een rol in. Kunnen we goede voorbeelden uitlichten in de visie, als voorbeeld voor andere plekken in onze gemeente. Dit omdat er nu ook al allerlei ontwikkelingen en initiatieven zijn. Door deze te omschrijven heb je een mooie start.

De visie voor Rhederlaag wordt verwerkt in de omgevingsvisie.

Droogte is een gebiedsbrede opgave. Hier is het waterschap mee bezig. In het groen blauwe raamwerk zouden functies als waterberging, landbouw en recreatie samen kunnen komen.

Voor de opgave van de agrariërs is een specifieke sessie georganiseerd. Hier gaan we verder in op het vraagstuk van hoe we de agrariërs en de ontwikkelingen van deze sector een plek kunnen geven in de omgevingsvisie. Ook deze uitkomsten zullen verwerkt worden in de visie.

Vooralsnog is in Nederland gekozen om in te zetten op de energietransitie door middel van zon- en windenergie. Gemeente Zevenaar werkt aan een duurzaamheidsvisie. Hierin wordt verder ingegaan op deze opgave.

Vraagstuk 2: Recreatiemogelijkheden en de beleving van natuur.

We hebben als gemeente al veel te bieden met betrekking tot recreatie. Zoals het recreatiegebied Rhederlaag, De Bijland en de natuurgebieden. Voor de toekomst zien wij ook nog nieuwe kansen. Recreatie richt zich nu vooral op activiteiten voor één dag, waardoor bezoekers slecht voor een korte tijd in Zevenaar zijn. Door meer ruimte te bieden voor recreatie met een langer verblijf (verblijfsrecreatie), wordt dit verlengd. Wij zien dit als een kans voor meer leven/energie in gemeente Zevenaar en voor onze ondernemingen en voorzieningen. Het realiseren van deze ideeën zou negatieve effecten kunnen hebben op de natuur. Wat kan het gebied vanuit het perspectief van de natuur aan? En hoe verhouden deze opgaven zich tot elkaar?

- Vanuit de eerste participatieronde kwam naar voren dat een (groot) deel van de inwoners van de kernen meer recreatie met overnachting wel ziet zitten, omdat dit ook bijdraagt aan de leefbaarheid. Dit zou voor kleine ondernemers in de kernen eventueel kunnen betekenen dat ze kunnen blijven bestaan. Hiervoor kan ook ingezet worden op nieuwbouw van woningen. Als het gaat om uitbreiding van recreatie, wordt wel de term kleinschaligheid steeds genoemd. De vraag

die daarbij speelt is: Wat is kleinschalig en is met een kleinschalig plan wel geld te verdienen? Moeten we als gemeente duidelijkheid bieden hierin. Of dat aan de markt overlaten?

- Qua kleinschalige opties willen agrariërs ook graag recreatiemogelijkheden aanbieden op hun eigen terrein, maar dit werd in het verleden tegengehouden door de campings.
- Wat betreft het Uiterwaarden gebied. Hier zijn weinig mogelijkheden, omdat dit wordt tegengehouden door het beleid van Rijkswaterstaat.

Conclusie:

Wat in de visie vastgesteld moet worden is wat is kleinschalig en grootschalig? Dit geeft richting voor wat er wel/niet mogelijk gemaakt moet kunnen worden en wat de ambities zijn voor de gemeente Zevenaar.

Daarnaast kan het geen kwaad om bepaalde initiatieven expliciet te benoemen in de visie. Zoals de Bahrse Pol, omdat dit aandacht verdient. Dit gebied kan bijvoorbeeld ingezet worden voor verdere ontwikkeling van het recreatiegebied/ woningbouw.

Verder worden er door initiatiefnemers soms wel kansen gezien, maar worden die tegengehouden door overheden/ regelgeving. Hier kan de omgevingsvisie ook een richting in kiezen. Daarnaast moet er ook rekening gehouden worden met de verkeerssituatie, wanneer er wel wordt ingezet op meer recreatie. Want recreatief gebruik zorgt voor meer fietsers en wandelaars. De wegen moeten hier wel geschikt voor zijn om bijvoorbeeld de agrariërs (landbouwvoertuigen) niet te hinderen.

Gesprek Mobiliteit

27 mei 2024 11:30 – 13:00

Aanwezige partijen:

Provincie Gelderland

Rijkswaterstaat

Gemeente Zevenaar

SIR communicatie & participatie (verslaglegging)

Vraagstuk 1: Vervoersarmoede bewoners van Zevenaar en bereikbaarheid bedrijventerreinen.

We willen ervoor zorgen dat iedereen zich kan vervoeren binnen gemeente Zevenaar. We proberen vervoersarmoede tegen te gaan. Bijvoorbeeld door ervoor zorgen dat mensen in kleine dorpen ook in de toekomst de bus kunnen nemen in plaats van de auto. Dit kan met een gewone buslijn, een buurtbus, of een haltetaxi. We willen ook kijken naar andere opties zoals een automaatje of belbus. We vragen inwoners om mee te denken over deze mogelijkheden per dorp en hier creatief mee om te gaan. In het oostelijk deel van Zevenaar komen er veel nieuwe bedrijven en huizen bij. Het is belangrijk dat het openbaar vervoer hier goed op aansluit. Op dit moment is het openbaar vervoer naar de bedrijventerreinen nog niet goed genoeg. Kan dit beter?

- Over het algemeen gaat het nu niet goed met het Openbaar vervoer (OV). Dit komt omdat de hoeveelheid reizigers is afgenomen t.o.v. de periode voor corona. Dit effect is bij het busvervoer groter dan bij het treinvervoer.
- Door de financiële uitdagingen wordt er nu vanuit de hogere overheden eerst gefocust op het handhaven van het huidige OV. Wanneer het weer aanzienlijk beter gaat met het OV, kan er pas gekeken worden naar uitbreiding.
- In het kader van de participatie voor de omgevingvisie is gevraagd of onze inwoners vinden dat ze mobiel zijn. Hier kwam uit naar voren dat financiële redenen niet een grote belemmering zijn voor de mobiliteit, meer het gebrek aan goede verbindingen.
- Buslijnen naar bedrijventerreinen hebben een lage kostendekkingsgraad. Oplossing kan zijn om de voorzieningen bij het spoor te verbeteren zoals het inzetten van meer deelfietsen en/of -scooters. Daarnaast zou er gekeken kunnen worden of er vanuit de ondernemers zelf iets georganiseerd wordt: een busje van en naar het terrein laten rijden aan het begin/einde van werkdag. De gemeente Zevenaar zou zulke eigen initiatieven kunnen stimuleren. Een andere oplossing zou kunnen zijn om deelauto's of een automaatje-initiatief te initiëren. Wel bleek uit andere pilots dat dit niet direct aanslaat. Maar soms moet je gewoon blijven proberen/ stimuleren als je verandering wilt zien.
- Wat verder cruciaal is, is dat de buurtbus behouden blijft richting 2040. Hoe kunnen we dit doen? Het netwerk hiervan in de gemeente Zevenaar is heel goed. Deze gaat nu bijvoorbeeld naar dorpen met slechts 450 inwoners. Er kan nog wel een verbeterslag plaatsvinden in de momenten waarop de buurtbus rijdt. Soms zit deze bijvoorbeeld te vol rond schooltijden en 's avonds en in het weekend rijdt er niets. Hierdoor kunnen de jongeren niet weg, terwijl deze behoefte er wel is.
- Blijf investeren in goede fietspaden. Ook kun je (nieuwe) inwoners helpen met het inzichtelijk maken van hoe de bereikbaarheid in bepaalde gebieden is. Door te communiceren hoeveel minuten het kost om je van A naar B te verplaatsen met bepaalde vervoersmiddelen. Op deze manier faciliteer je mensen uit de omgeving en kun je de transitie naar nieuwe duurzame mobiliteit verder vormgeven.
- Wat ook een probleem is op het gebied van mobiliteit is parkeren, en dan met name rond het station. Dit kwam weliswaar niet naar voren uit de eerste participatieronde met de inwoners

voor de omgevingsvisie, maar het kan wat betreft reistijd veel schelen om ook parkeren en een toegang vanuit de zuidzijde van het station mogelijk te maken. Hier zou je reisminuten kunnen winnen met het aanleggen van parkeervoorzieningen. Belangrijk dat er nu ook vanuit de regio en provincie naar de ongelijke spoorovergangen wordt gekeken. Dit biedt voor de toekomst wellicht ook kansen voor het gebied rondom het station.

- De brug over de IJssel voor langzaam verkeer die nu in de omgevingsvisie genoemd wordt, werd positief beoordeeld door 75% van de inwoners die geparticipeerd hebben. Er zijn hoge kosten aan verbonden, waardoor het initiatief eerder afgewezen is. Het blijft een kans voor beide gemeenten (Zevenaar en Rheden) om de fietsers en wandelaars van de verschillende gebieden met elkaar te verbinden. De brug zou geen onderdeel worden van de snelfietsroute, want hiervoor is de locatie niet geschikt.

Conclusie:

Voor dit vraagstuk wordt er de komende tijd niet ingezet op uitbreiding van het OV. Het beschikbare budget wordt alleen ingezet voor het verbeteren van dingen die er al zijn, zoals deelvervoer, de buurtbus en het stimuleren van eigen initiatieven. Dit komt omdat er op het gebied van OV weinig budget is omdat het OV niet voldoende rendabel is. Het toevoegen van meer bussen is erg duur. Waar we wel naar kijken is meer deelvervoer zoals OV-fietsen of scooters en carpoolen.

De brug over de IJssel voor langzaam verkeer die in de omgevingsvisie staat, zou de bereikbaarheid in de gemeente ook verbeteren en voorzieningen toegankelijker maken voor inwoners, omdat de gebieden verbonden zijn. Maar de brug is wel erg duur. Dit is een afweging. Is de verbinding van de gebieden zo belangrijk voor de bereikbaarheid, dat het deze kosten waard is?

Naast de opgave van de bereikbaarheid in de gemeente Zevenaar, is parkeren ook een belangrijk onderwerp. Vooral aan de zuidzijde van het station zouden meer voorzieningen aangelegd kunnen worden. Als dit een ambitie is, moet dit opgenomen worden in de omgevingsvisie.

Vraagstuk 2: Noordelijke randweg en nieuwe verbindingsweg oost Zevenaar.

We zoeken een goed alternatief voor het vrachtverkeer dat nu vanaf de A15 via de Arnhemseweg door de kern Zevenaar rijdt. Hiervoor is het idee om een Noordelijke randweg aan te leggen. Deze weg sluit aan op de Arnhemseweg, loopt parallel aan de A15 en de A12, en komt uit bij het bedrijventerrein Mercurion. Hierdoor hoeven vrachtwagens vanaf de A15 niet meer door Zevenaar te rijden, wat de bereikbaarheid en leefbaarheid verbetert. Maar het deel langs de A15 ligt in de gemeente Duiven. Om deze weg aan te leggen, zal er dus moeten worden samengewerkt.

De Noordelijke randweg wordt dan onderdeel van een weg langs de A12, die in de toekomst via 7Poort verbonden wordt met het bedrijventerrein Transito. Deze weg kan ook (deels) gebruikt worden voor de nieuwe woningen in Reisenakker.

- De randweg creëert een nieuwe structuur, naast het wegennetwerk dat er al is. Waarom zou je dit willen? De randweg is gericht op vrachtverkeer en is een soort bypass route. Dit is om te voorkomen dat al het vrachtverkeer door Zevenaar komt. Met de randweg biedt je een

alternatief. Het is hierbij wel belangrijk dat deze noordelijke randweg niet een alternatief wordt voor de snelweg. Het is een back-up.

- Wanneer er steeds meer woningbouw blijft komen, zou je misschien wel beter in kunnen zetten op een goed fietspad. Of dat de weg iets afgezwakt wordt. Maar het is met name interessant om hem in beeld te houden, mocht er dan op termijn toch behoefte zijn gezien de verkeerssituatie. Insteek is om het realiseren hiervan niet onmogelijk te maken.
- Blijf inzetten op het doortrekken van het Witte Kruis. Dit ligt nu stil, mede door de hoge kosten, maar wanneer dit gerealiseerd wordt, scheelt dit 600 vrachtwagens per dag die nu door de kernen gaan.
- Het vrachtverkeer wat via het water gaat is op dit moment al geoptimaliseerd. Hier ligt de oplossing niet, maar het wordt wel benut en ondernemers staan hier ook wel voor open. Maar dit gaat lastig omdat dit in samenwerking met Duitsland zou moeten.
- Een weg die in de participatie aan bod is gekomen, is de Rivierweg. Dit is een provinciale weg, die nu door sommigen als racebaan gezien wordt. Zou het mogelijk zijn om ter hoogte van de kern de snelheid naar beneden te brengen? Bijvoorbeeld 50 of 60 km/u. Dit is een provinciaal brede discussie en ligt gevoelig. Vanuit de omgeving wordt nu het signaal opgevangen dat de weg onveilig is en het een barrière is in het gebied. Ook wordt de weg nu gebruikt om naar Doesburg te gaan, terwijl de snelweg hiervoor bedoeld is. Mocht het echt een wens zijn, kan deze ambitie opgenomen worden in de omgevingsvisie.
- Als laatste punt voor de bouwsteen mobiliteit is Station-Oost. Dat het station als niet realistisch gezien wordt, ligt op het gebied van infrastructuur (het station is volgens ProRail niet inpasbaar in de dienstregeling, tenzij grote infrastructurele aanpassingen worden gerealiseerd). In de plannen van de provincie en het Rijk is een extra station niet opgenomen omdat dit niet haalbaar is. Daarom is Oost nu afgeschaald naar een mobiliteitshub (een locatie waar meerdere vormen van mobiliteit samenkomen). Met de doorsteek op het BAT-terrein komt station Zevenaar binnen 5 minuten fietsafstand van Groot-Holthuizen te liggen. Het station in Babberich wordt gezien als een meer kansrijker scenario vanuit de inpassing in de dienstregeling, maar dit station komt dan op een Duits spoor te liggen. Daar komt alleen maar 1 keer per uur een trein.
- Het is fijn dat er een onderzoek loopt naar de ongelijkvloerse spooroverwegen van Zevenaar. Om een wensbeeld te communiceren naar ProRail, provincie en rijk moet er een visie op het totaal opgesteld worden, zodat dit gedeeld kan worden.

Conclusie:

De noordelijke randweg is opgenomen als ambitie in de omgevingsvisie, omdat deze politiek gezien gewenst is. Een andere weg die verbeterd zouden kunnen worden is de Rivierweg. Qua verkeer wordt er verder meerwaarde gezien in het doortrekken van het Witte Kruis. Een extra station (zoals Station-Oost) toevoegen in de gemeente Zevenaar wordt door de hogere overheden op dit moment niet gezien als reëel. Misschien in de toekomst wel het station Babberich-Oost. Station-Oost is vanuit de gemeente gezien wel een wens. Verder moeten we inzetten op het versterken van het huidige station in combinatie met Zuidspoor en het verbeteren van de gelijkvloerse spoorovergangen.

Gesprek Wonen

27 mei 2024 13:30 – 15:00

Aanwezige partijen:

Baston Wonen

Vryleve

Volker Wessels

Veluwezoom Verkerk Bouw

Gemeente Zevenaar

SIR communicatie & participatie (verslaglegging)

Algemeen

Hoe staat de omgevingsvisie t.o.v. de andere visies?

- Andere visies en beleidsstukken worden hierin meegenomen. De omgevingsvisie is een soort kapstok. Zoektocht naar het goede abstractieniveau.

Ontwikkelaar:

- Locaties zoals bedacht en getekend zijn heel logisch. Positief dat de Wet Voorkeursrecht Gemeenten (WVG) is gevestigd op bepaalde plekken. Wat bouwen we voor wie, kijkend naar vraag in de markt en een gezonde mix aan typologieën.
- Behoeftes aan woningen voor senioren en starters. Aanwezigheid van voorzieningen moet in de afweging goed meegenomen worden. In Babberich is bijvoorbeeld behoefte aan seniorenwoningen. Maar het is niet zo makkelijk om het goede beeld te krijgen van het type woning bij deze behoefte. We merken duidelijk een blijvende behoefte aan grondgebonden woningen. Wat niet altijd overeenkomt met het idee van seniorenwoningen (nultreden). De vraag is of appartementen gewenst zijn, als deze iets verder liggen van de voorzieningen.

Corporaties:

- Wordt er gekeken naar de vitale wijk als geheel en verbinding/ ontmoeting onderling? Zien we nog te weinig. We leven in een maatschappij waar dat iets minder aan de orde is. Hoe kunnen we dit ondervangen?
- We krijgen weleens ideeën mee voor collectieve woonvormen, maar geen concrete verzoeken.
- De corporaties richten zich minder op nieuwbouw, maar meer op bestaande vormen. Zoeken naar wat kan, ook met behulp van anderen.
- Heb er aandacht voor om de visie niet te baseren op iets wat nu tijdelijk is. Denk in lange termijn.
- De kleinere kernen ook zo goed mogelijk van voorzieningen voorzien. Meer bouwen dan alleen wonen. Klein beetje uitbreiden. Wat zijn voorzieningen? Voorzieningen in de kern zelf, zoals winkels, onderwijs, etc. Daar hoort een bepaalde uitbreiding bij. Echter, er moeten ook ondernemers zijn en initiatieven vanuit de samenleving.
- De dorpen moeten niet een verlengstuk van de kern Zevenaar worden. Blijft nog wel moeilijk sturen wie er dan inkomt. Ook denken aan de mix van bewoners, niet alleen het type woningen. De mensen van buiten zijn vaak wel actiever. Komt meer initiatief vanuit nieuwe bewoners van buitenaf dan van bewoners die geboren en getogen zijn in het dorp.
- Er lopen maar een paar nieuwbouwprojecten.

Vraagstuk 1: Stel we hebben een stuk grond waar 100 woningen gebouwd kunnen worden en we hebben een opgave voor onze reguliere bewoners en aandachtsgroepen. Waar zetten we dan op in?

Hierbij spelen vragen zoals wat voor type woning, voor wie, welke ruimte in plan voor ontmoeten (gebouwd, openbare ruimte), voorzieningen, groen, infra en zorg nabij.

- Met zijn allen stoppen we heel veel tijd/geld/energie in het bedenken van nieuwe woonconcepten en opzet van woonblokken. We kunnen dezelfde woningen ontwerpen en gebruiken voor meerdere plekken.
- Streven naar diversiteit en een gezonde mix.
- Je kunt de woonomgeving ook anders inrichten met bijvoorbeeld meer groen.
- Eigenlijk wil je niet overal kleine projecten, maar grote woonwijken van 100 of meer woningen. We zijn nu te afhankelijk van kleine invullingen.
- Corporaties staan (naast nieuwbouw) positief tegenover deelwonen of woningen splitsen. Deelwonen is veel goedkoper dan een oude woning splitsen. Het is een alternatieve woonvorm om de krapte op te lossen. Splitsen betekent een flinke investering. Delen zou makkelijker moeten zijn. Zitten wel juridische kanten aan, waardoor het nu niet direct haalbaar is. Ook problemen met parkeren. En het kan ook niet overal, want daar krijg je ook een straatbeeld wat niet gewenst is. Gemeenten en rijk moeten dit mogelijk kunnen maken.
- Buiten het centrale deel (stedelijke zone) is grondgebonden bouwen gewenst. Appartementen zijn ook kostbaarder. Appartementen kun je wel vullen met doorschuivers die een groter huis achter zich laten. Moet wel een bepaalde grootte hebben om rendabel te zijn.
- Ontwikkelaar kijkt eerst altijd wie de klant is en welke voorzieningen er in de buurt zijn.
- Het is heel locatiespecifiek wie je kunt huisvesten. In de locatie moeten sowieso reguliere bewoners en aandachtsgroepen samengaan. Nu met de huidige mutaties gaat 25% naar aandachtsgroepen. Dit moet je goed spreiden, nu zie je het veel clustering wat soms ten koste gaat van de leefbaarheid.
- Rol van de buitenruimte? Aandacht voor elkaar? Ontmoeten zit in de ruimte en hoe je elkaar vindt en tegenkomt. Mensen moeten elkaar ontmoeten willen ze iets voor elkaar doen. Er is veel behoefte aan ontmoetingsplekken. Hier kun je met een goed ontwerp in sturen. Bijvoorbeeld door waar je je fiets parkeert, bankjes te plaatsen en zo mensen uit te nodigen tot een praatje.
- Concepten voor meer collectief doen/ meer ontmoeten moet voor de lange termijn passend zijn en moet zichzelf bewijzen. Soms moet je het ook gewoon met elkaar gaan doen. De ruimte alvast opnemen in je plan, met een mogelijkheid voor ontmoeten.
- Kijk ook naar wat de kracht van Zevenaar is. Mensen kiezen hier specifiek voor. Dit betekent dat je ruimte hebt, maar ook met een relatief goede prijs. Dat moeten we niet vergeten

Conclusie:

Op basis van de vraag die we nu zien in gemeente Zevenaar is de grootste behoefte grondgebonden woningen. Met een goede mix van doelgroepen en aandacht voor de voorzieningen. Eerst de locaties aanwijzen en dan kijken wat hiervoor nodig is om de woningen te realiseren. En wat daar gebouwd wordt. Waar vraagt de locatie om? Dit is per plan en locatie verschillend.

In de gemeente zijn er beperkte mogelijkheden voor de bouw van appartementen. Maar dit hangt ook af van hoe stedelijk de locatie is. Of hoe dichtbij de snelweg. Voorzieningen als groen, mogelijkheden voor ontmoeten etc. blijven belangrijk.

Vraagstuk 2: Hoe geven we op een goede manier invulling aan de woningbouwopgave in de spoorzone Zevenaar.

We onderzoeken met elkaar waar we na 2030 woningen gaan realiseren. Een belangrijk doel voor de toekomst blijft het ontwikkelen binnen de stad. Door meer te bouwen in de spoorzones, kan de groene ruimte buiten deze zones opengelaten worden. Door meer huizen te bouwen dichtbij het spoor (verdichting), wordt het makkelijker om goed openbaar vervoer te realiseren.

We willen de kansen hiervoor in de spoorzones verkennen en een beeld krijgen van de gewenste maat van verdichting. We zetten in Zevenaar ook in op een aanpak voor het gebied. Openbaar vervoer van hoge kwaliteit is daarbij een randvoorwaarde.

- Zeker interessante locatie en ook voor hoogbouw. Ook voor de doelgroepen van woningbouwcorporaties.
- In dit gebied heb je mogelijkheden en die moeten ook zeker benut worden. Als je het goed doet, zijn mensen ook wel heel blij hiermee.
- Het omgaan met de auto in dit gebied vergt ander beleid. Het is niet realistisch om te denken dat mensen geen auto nodig hebben, maar het moet wel op een andere manier.
- Bouwen wordt steeds moeilijker. Als gemeente moet je sturen op kwaliteit van plannen, maar de bouweisen en opgaven worden strenger. Als je overal aan moet voldoen, kun je niets meer.
- Geld blijft de factor. Appartementen zijn kostbaar om te bouwen. Kleine appartementen zijn in verhouding nog duurder en daarmee financieel uitdagender om te realiseren.
- Met zijn allen niet teveel proberen elke keer wat nieuws te maken. Gebruiken wat er ligt. Blijft ingewikkeld, want je wil kwaliteit bouwen en een locatie geven wat het nodig heeft. Maar je moet het wiel niet blijven uitvinden.
- Hoe om te gaan met het delen van tuinen/ gemeenschappelijke ruimtes. Wordt ook gekeken naar appartementen met gedeelde voorzieningen? Net wat meer dan een studentenkamer, maar wel iets betaalbaarder.
- Bezit in de nieuwe generatie wordt steeds minder belangrijk. Rijkdom zit in ervaringen.
- Nog andere dragers nodig om dat te realiseren? Kunnen ook economische functies hier een plek krijgen? Productiebedrijven niet, maar kantoren kunnen hier wel een plekje krijgen. Die zitten ook graag in de buurt van het OV. Door in te zetten op efficiënter ruimtegebruik zijn er lagere kosten/ shared spaces.
- Lage parkeernorm, zo strategisch mogelijk groenstructuur of een watergang. Dit wordt vanuit de planvorming tegenwoordig steeds belangrijker.
- Complimenten voor wat er nu in de Omgevingsvisie staat, dit is een mooi concept.

Conclusie:

We moeten anders omgaan met ruimte, en dat heeft ook een andere "mindset" nodig. De eigen kavels van de corporaties zijn ongeveer op, maar met de opgave die er ligt kunnen de partijen goed aan de slag. In de omgevingsvisie kunnen we de opgave voor de bestaande bouw nog iets scherper opnemen.

De spoorzone biedt kansen om het anders te doen.

Bij het spoor is de openbare ruimte eromheen een aandachtspunt, maar ook het geluid en de trillingen etc. Uitgaande van sociale woningbouw en de haalbaarheid, is dat een uitdaging. Hier moet rekening mee gehouden worden in wat we realiseren, omdat de woningen ook moeten voldoen aan de wensen van (toekomstige) bewoners.

Gesprek Economie

27 mei 2024 16:00 – 17:30

Aanwezige partijen:

Ondernemers

Lindus

Gemeente Zevenaar

SIR communicatie & participatie (verslaglegging)

Vraagstuk 1: Transformatie bedrijventerreinen.

Het uitgangspunt in de Omgevingsvisie is het behoud van de bestaande bedrijventerreinen en uitbreiding 7Poort II en eventueel III langs de A12. Maar er zijn een aantal bedrijventerreinen die geschikt zijn voor een transformatie. Gezien de groei van onze gemeente en de centrale ligging met goede bereikbaarheid per fiets en OV, is het bedrijventerrein Zuidspoor de meest geschikte locatie voor een transformatie. Ook Mercurion en Tatelaar zijn opties. Wat is er nodig voor de transformatie van bedrijventerreinen en welke punten moeten we hierover opnemen in onze Omgevingsvisie?

- Er moet een meer concreet beeld komen wat de visie is op Zuidspoor om te kijken of er überhaupt een business case is waar je het over kunt hebben. Die som moet vooraf gemaakt worden en niet eerst naar buiten gebracht worden.
- Dit is wel het moment om in één keer met duidelijkheid te komen. Geef bedrijven die vanuit een te transformeren bedrijventerrein komen bijvoorbeeld een voorkeurspositie op een nieuwe locatie. Er is nu een kans om op een andere plek uit te breiden (7Poort II).
- Geef duidelijkheid over de randvoorwaarden voor de transformatie, qua invulling en bereikbaarheid.
- Maakbedrijven moeten ook blijven in de regio. Faciliteer dit als gemeente. Is de verplaatsing van de bedrijventerreinen een belemmering voor personeel? Deze nieuwe bedrijventerreinen moet wel echt toegankelijk blijven. Aandacht voor hebben.
- Houd er rekening mee dat bij Zuidspoor dat de ondernemers op de erfgrans hebben gebouwd. Er is meer ruimte nodig om die 100% bebouwing om te zetten naar een ander bedrijventerrein.
- Bedrijven zullen moeten intensiveren. Wellicht kunnen er meer m2 teruggebouwd worden door te stapelen en in te zetten op collectieve voorzieningen zoals parkeren, laadinfra etc.
- Anders nadenken over het inrichten van een bedrijventerrein. Meer gezamenlijk. Bijvoorbeeld parkeerplekken delen (o.b.v. werktijden), maar ook andere voorzieningen gezamenlijk oppakken. De ruimte moet efficiënt ingezet worden.
- Inzet op broedplaatsen waar onderwijs/ opleiden en werken bij elkaar komen. Voorbeeld: Technoforum.
- Kijk hoe je werknemers kunt binden aan bedrijven. Breng wonen en werken dicht bij elkaar.
- Woonwerkunits wel mogelijk maken.
- Behoud van bedrijvigheid in de kleine kernen speelt ook een belangrijke rol in de arbeidsinclusie. Deze lokale bedrijven hebben een belangrijke lokale functie. De insteek is niet alles te laten verdwijnen, maar juist behouden.
- Er komen voor circulariteit en duurzaamheid ook extra meters kijken, recycling bijvoorbeeld kost extra ruimte. Ook rekening houden met eventuele groeiambities van de bedrijven.

- Eerst een visie, dan ruimte claimen.
- Doortrekken A15 vergroot zoekgebied voor sollicitanten aanzienlijk. 95 van de 100 mensen wonen nu binnen 20km. Tot 30km gaan verhuizen werknemers mee.
- Goede fietspaden zijn zeer gewenst. Wordt ook echt goed gebruikt. Ook met de elektrische fietsen. Als de fietspaden logische rechte lijnen zijn, helpt dit echt voor werknemers om de fiets te pakken voor woon-werkverkeer. Autorijden wordt duurder, betere fietsen, fietskleding en douchefaciliteiten op het werk.

Conclusie:

Geef duidelijkheid over randvoorwaarden voor een goede transformatie van bedrijventerreinen, want dit is een lang proces, waarbij de verwachtingen goed gemanaged moeten worden. Daarnaast is het ook belangrijk dat kleinere bedrijventerreinen blijven bestaan, zodat inwoners die minder makkelijk ver kunnen reizen, ook een bedrijventerrein in de buurt hebben.

Een andere kans die we zien is om onderwijs en/of een innovatielab te integreren op bedrijventerreinen.

De bereikbaarheid van de bedrijventerreinen blijft zoals eerder benoemd tijdens het gesprek over mobiliteit heel belangrijk. Dit geldt voor zowel de fiets, auto en OV. We moeten samen kijken naar hoe we verschillende opgaven op kunnen lossen voor één bedrijventerrein. Dit moet je vooraf afstemmen en inrichten, achteraf lukt dat niet. Ambitie om circulariteit in te zetten. Bijvoorbeeld restwarmte en reststromen inzetten voor de rest van het bedrijventerrein.

Vraagstuk 2: Grootschalige detailhandel.

Voor de locaties Zevenaar Hengelder en Tatelaar ligt er voor Zevenaar een verplichting vanuit de provincie om de bestaande Perifere Detailhandels Vestigingen(PDV) op Tatelaar opnieuw te structureren en die te richten op Hengelder. Dit komt door de veranderingen aan de infrastructuur in de gemeente. De ruimte voor uitbreiding of versterking van de hierboven genoemde gebieden is beperkt volgens de huidige plannen. Maar het is wel belangrijk om juist op deze locaties vernieuwing, verplaatsing of uitbreiding te stimuleren. Om dit te ondersteunen, moeten we onderzoeken hoe we dit zouden kunnen doen. Welke maatregelen en/of randvoorwaarden moeten we hiervoor opnemen in de Omgevingsvisie?

- Opgave vanuit de provincie om hiermee aan de slag te gaan. Willen we dit? Zijn er eerder initiatieven afgeketst?
- In Zevenaar zie je een hobbyzaak, wat meubelzaken, maar met de PDV kan een nieuwe markt ontstaan. Bijvoorbeeld een showroom voor alle soorten auto's. Concept stores. Je kunt denken aan hele grote fietsenzaken met verschillende merken en soorten fietsen. Daar ontstaan dingen die niet in het centrum passen en onderscheidend zijn van concept in Duiven (wonen en bouwen). Dus daar zijn wel kansen voor. Er is niet veel traffic, maar als je je echt onderscheidt komen mensen wel naar je toe. Wat is het meest geschikte bedrijventerrein, ook in relatie tot de bereikbaarheid?

Conclusie:

Hengelder moet meer uitnodigend zijn. Bij de Fashion Outlet zien we mogelijkheden voor een ander hotel. Nieuwe PDV-functies staan op dit moment niet in de rij. We willen de kwaliteit van de locaties verbeteren. Waar zitten we dan op in? Hiervoor moeten we ons richten op unieke concepten die niet in de buurt te vinden zijn. Hier kunnen we een voorbeeld voor opnemen in de omgevingsvisie. Zoals het 'shop in shop' concept. Hiervoor zijn mensen bereid om te reizen en komen ze naar het bedrijventerrein toe.

We zouden deze ronde afsluiten met een gezamenlijke bijeenkomst. Met als doel het terugkoppelen van de opbrengsten vanuit participatieronde 2. Echter, gelet op het doorlopen participatieproces en de opbrengsten vanuit de werksessies (heel inhoudelijk en technisch van aard) achten we de noodzaak voor deze bijeenkomst niet meer aanwezig. Er wordt voor gekozen om de inwoners en andere stakeholders te informeren over het vervolgproces via de daarvoor beschikbare kanalen. Communicatie wordt nu belangrijker geacht dan opnieuw een vorm van participatie.

Bijlage 1: Enquête Omgevingvisie eind 2022

1. Wat is uw leeftijd?

Wat is uw leeftijd?	
18-24 jaar	6
25-34 jaar	22
35-44 jaar	30
45-54 jaar	31
55-64 jaar	37
65 jaar of ouder	28
(leeg)	
Eindtotaal	154

2. In welke kern van de gemeente Zevenaar woont u?

In welke kern van de gemeente Zevenaar woont u?	
Aerd	3
Angerlo	3
Babberich	7
Giesbeek	5
Herwen	2
Lathum	2
Lobith	2
Oud-Zevenaar	23
Pannerden	5
Spijk	2
Tolkamer	8
Zevenaar	92
Eindtotaal	154

3. Wat doet u het liefste aan activiteiten in de gemeente Zevenaar? Kies 3 antwoorden.

- Wandelen en fietsen
- Culturele activiteiten
- Horeca bezoeken
- Winkelen
- Sporten

4. Wat zijn voor u de belangrijkste redenen om in de gemeente Zevenaar te wonen? Kies drie antwoorden.

- Aangenaam woonklimaat
- Afwisselende landschappen
- Een gezonde leefomgeving
- Goede bereikbaarheid per auto
- Goede bereikbaarheid per openbaar vervoer
- Goede ligging
- Veilige leefomgeving

5. Wat zijn volgens u belangrijke aandachtspunten waar de gemeente Zevenaar gemeentebreed op moet inzetten richting 2030-2040? Kies drie antwoorden.
- Het woningaanbod
 - Een gezonde en schone leefomgeving
 - Veiligheid
 - Parkeren en doorstroming
 - Inspelen op klimaatverandering
 - Groen in de wijken
6. Heeft u gemeentebreed nog andere wensen met betrekking tot de fysieke leefomgeving waar we in de Omgevingsvisie echt rekening mee moeten houden? Beantwoording is opgenomen in bijlage 1.
7. Waarmee onderscheidt uw eigen kern zich het meest van de andere kernen in de gemeente? Kies drie antwoorden.
- Centrale ligging/bereikbaarheid
 - Aangenaam leefklimaat
 - Dorp(s)
 - Rust(ig)/kleinschalig/overzichtelijk
 - Sfeer/saamhorigheid/verenigingsleven
 - Voorzieningen
8. Wat zijn volgens u de belangrijke aandachtspunten waar de gemeente Zevenaar voor uw kern op moet inzetten richting 2030-2040? Kies drie antwoorden.
- Het woningaanbod
 - Een gezonde en schone leefomgeving
 - Saamhorigheid/ betrokkenheid
 - Inspelen op klimaatverandering
 - De eigen identiteit van de dorpen
 - Groen in de wijken
9. Heeft u voor uw kern nog andere wensen met betrekking tot de fysieke leefomgeving waar we in de Omgevingsvisie echt rekening mee moeten houden? Beantwoording is opgenomen in bijlage 2.

10. Hoe wilt u in het vervolg betrokken worden bij de Omgevingsvisie? Wilt u betrokken blijven? Dan ontvangen wij graag uw e-mailadres:

Rijlabels	Aantal van 10. Hoe wilt u in het vervolg betrokken worden bij de Omgevingsvisie?
Ik wil alleen op hoogte gehouden worden over de Omgevingsvisie	44
Ik wil niet betrokken worden bij de Omgevingsvisie	44
Ik wil op de hoogte gehouden worden en blijven meepraten en meedenken over de Omgevingsvisie	66
(leeg)	
Eindtotaal	154

11. Vanuit welke rol heeft u deze vragenlijst beantwoord? U kunt meerdere antwoorden kiezen.

Rijlabels	Aantal van 11. Vanuit welke rol heeft u deze vragenlijst beantwoord? U kunt meerdere antwoorden kiezen.
Als inwoner	130
Als inwoner, Als lid van een belangenorganisatie/adviesraad	2
Als inwoner, Als lid van een vereniging/stichting	17
Als inwoner, Als lid van een vereniging/stichting, Invalide bewoner.	1
Als inwoner, en als gepensioneerd ambtenaar provincie. Gelderland (wegenonderhoud)	1
Als lid van een vereniging/stichting	1
Als lid van een vereniging/stichting, Als inwoner	1
Iemand die graag terug wil naar zevenaar	1
(leeg)	
Eindtotaal	154

Antwoorden vraag 6:

- Behoud van de goed verzorgde groene buitenruimte, essentieel voor het klimaat en welbevinden van de inwoners.
- De ontsluiting van de geplande oprit bij Didam aan de A12 en de sluiting van de huidige afrit. Ook als de A15 niet door gaat
- De toename van bovengronds goederenvervoer op het spoor en de daarmee samenhangende geluidsoverlast en trillingen en daarbij geplande extra goederenspoor richting het oosten van het land. Tevens de extra verbinding van Doetinchem. Ook nog eens niet ge-electrificeerd. Slecht voor het milieu en samen maakt dat ook dat je steeds vaker voor gesloten spoorbomen staat."
- A12 A15
- Aandacht voor bodemverzakking. Dit wordt een groot probleem als de klimaatveranderingen blijven doorgaan.
- Als er een omgevingsvisie is moet die ook goed bekend zijn. Want waar kan ik bijv. De omgevingsvisie van mijn wijk vinden.?
- Behoud landschappelijke kwaliteit en diversiteit naast verstedelijking.
- Behoud van het buitengebied voor agrarisch. Bij uitkoop stikstof boeren niet volbouwen maar natuur of recreatie van maken
- Behoud van natuur, rekening met klimaatverandering, groene parkeerplaatsen,
- Behoud wat je hebt , zwembad, sportvelden, cultuur, enzovoort want verloedering of hoge kosten geeft sluiting en dus een verarming .
- Behouden (of verbeteren) van wat er nu is qua voorzieningen (denk aan scholen, zorg natuur en cultuur)
- Bereikbaarheid
- Betere veiligheid qua trottoirs. Beter bijhouden van onkruid, omdat putten aan de straatkant dichtgroeien en het regenwater niet weg kan. Flitspaal op Ringbaan Oost. Tis verschrikkelijk hoe hard hier gereden wordt.
- De fysieke leefomgeving in Zevenaar wordt steeds meer negatief beïnvloed door kort te termijn economisch beleid (outlet, warehouses). Meer samenhangend beleid is nodig en daar kan omgevingsvisie rol in spelen. De enorme uitbreidingen aan logistiek warehouses zijn funest voor het landschap, levert veel overlast op van (vrachtverkeers)stromen en levert hoofdzakelijk laaggeschoold arbeidsplaatsen op. Dat kan nu al niet eens worden ingevuld en vergroot de vraag naar arbeidsmigranten. Dit heeft weer gevolgen voor beslag op woonruimte. Maak in omgevingsvisie duidelijke keuzes en voorkom daarmee dergelijke ondoordachte ontwikkelingen met directe en indirect negatieve effecten op de fysieke leefomgeving.
- De mogelijkheid om voor alle jeugd in de buurt te studeren op hun eigen niveau
- Duidelijke communicatie over de keuzes waar we voor staan. Mensen willen bv. wel woningen voor hun kinderen, maar dan 'not-in-my-backyard'. Waar ergens extra rood nodig is, moet daarnaast aandacht zijn voor nieuw of ander groen.
- Duurzame energieopwekking, GEEN AANSLUITING OP EEN WARMTENET, geen sloop/verwijdering van de gasleidingen en wacht tot er waterstofgas voorhanden is
- "Een duidelijke keuze maken in wat je wil zijn. Het DNA van Zevenaar.
- Per deelgebied de parels herkennen en uitvergroten. "
- Een goede OV verbinding met Zevenaar is essentieel v.w.b. het horen bij deze gemeente . Alle andere dorpen zijn hier ook in voorzien!
- Een groene leefomgeving is belangrijk. Dat betekent niet dat er de gemeente vol gezet moet worden met woudreuzen (eikenbomen). Er zijn veel bomen die niet al te groot worden en heel decoratief zijn en daardoor een positieve invloed hebben op de leefomgeving.
- Er hoeven van mij geen kapperszaken meer bij. Er is wel behoefte aan een goedkopere sportschool. Bijvoorbeeld een basic fit.
- Er wonen steeds meer mensen in Zevenaar die hun omgeving bevuilen of verwaarlozen. Het aangezicht is daardoor echt achteruit aan het gaan. Daar zou meer toezicht op moeten . Meld app is al een goed hulpmiddel maar de verwaarlozing van voortuinen en zo kan je de app niet gebruiken. Wordt achter buurt gevoel
- Geen hondenuitlaatterrein aan een (vent)weg. Opruimen hondenpoep.

- Geen verdozing en verstedelijking van het landschap.
- Goede voorzieningen, bereikbaarheid.
- Goede woningen voor ouderen. Bekijk De Hooge Bongert. Oude gebouw, 1 lift, trappen buiten gevaarlijk bij gladheid.
- Goedkope starterswoningen zijn belangrijk, rond de 200.000 euro, anders jaag je jongeren weg.
- Groen en groendiversiteit in wijken, gelijkheid tussen wijken en kernen qua onderhoud. Groen voorop en niet de "groenvisie" van hoe een wijk er perfect uit ziet.
- Groene wijken, meer wadi's, mooie wandelpaden en minder huizen.
- Heb aandacht voor de mooie natuur die er is in de gemeente en probeer deze waar nodig te herstellen en indien mogelijk te versterken.
- "Heel belangrijk (ik woon in Ooy) is de trein. Er komen steeds meer treinen bovengronds over ri./ vanaf Arnhem. (goederentreinen vanaf Elten, de nachttrein, de ICE, de trein ri doetinchem. Straks nog een IC doetinchem-Arnhem. Het lawaai is behoorlijk toegenomen. Ook de overwegen maken veel lawaai, zeker omdat ze veel vaker en langer dichtblijven. (meer overlast) De treinen zijn ook behoorlijk lawaaiig, omdat het diesels zijn. Allereerst moet het spoornet elektrisch worden gemaakt, zodat diesels kunnen worden verbannen. Ten tweede moet er een geluidsscherm komen aan beide zijden van de spoorbaan ter hoogte van Ringbaan-zuid van het station tot de Methen. De gemeente kan zich best sterker maken tegen prorail en NS/ Arriva met vergunningen.
- Ten derde moet de gemeente het aantal gevaarlijke transporten in de gaten houden.
- Tevens vraag ik mij af, of de goederentrein vanuit Elten, met wat aanpassingen, de tunnel in kan worden geleid. Misschien in samenspraak met Arnhem. Die hebben er immers ook voordeel aan."
- Het groen in de wijken en het dijklandschap behouden.
- het scheiden van bedrijventerrein versus woonwijk
- Hopelijk wordt de Bijland geen tweede Lathum. Ik hoop op eco tourisme en camperplaatsen. Geen house party s, megafeesten en rotzooi trappers.
- Hou voldoende rekening met de natuur.
- Houd de jongeren binnen en trek meer jeugd aan!
- Houdt rekening met bewoners die best kleiner willen wonen, maar niet in een flat terecht willen komen.
- In de Gemeente Zevenaar zijn er al best veel goede fietspaden maar niet altijd geschikt voor wandelaars zoals b.v. het fietspad langs het spoor in het centrum. Het is daar soms heel druk met fietsers in twee richtingen zodat je daar niet rustig kunt lopen. Het plaatsen van meer prullenbakken en/of blikvangers is wel wenselijk zeker in de nabijheid van een supermarkt waar ook een school staat zoals nu De Plus in Groot-Holthuizen. Overal liggen al blikjes en afval van de jeugd die even wat haalt in de winkel en niet geleerd is om afval mee te nemen.
- In de speeltuintjes meer attributen
- Ja, vooral inspelen op de klimaatveranderingen!!! Vergroen de omgeving zodat er meer schaduw komt van bomen (temperatuurverlaging en een prettiger woonbeleving) en verbied de stenen tuinen!!!
- Maak van Zevenaar geen Rotterdam/Amsterdam/Den Haag; beperk hoogbouw, zorg dat het schoon blijft op straat.
- Meer controles op milieuvervuiling
- Meer groen in ons dorp! Uitbreiding van ons dorp aan de overzijde van de Swalm.
- Meer honden uitlaat terreinen.
- Meer mogelijkheden om in de kleine kernen, door mensen uit die kern, woningen te bouwen zodat de kern leefbaar blijft
- Meer ontmoetingsplekken voor ouderen en alleenstaande/zieke eenzame mensen
- Minder licht in het buitengebied
- Misschien meer groen in de nieuwbouw wijken. Dit is natuurlijk grond waar ook gebouwd kan worden maar met een goede inrichting en misschien zelfs herinrichting kan er best veel.
- Mogelijkheid tot zelfstandig kunnen blijven, ook al is dat in een, zorgcentrum. En dat kan met goede openbaar vervoerlijnen, hulp om verdere digitalisering te kunnen volgen, veiligheid om ook in de huidige samenleving geholpen te kunnen worden (inbraakbeveiliging net zo goed als camerabewaking, net zo goed als domoticavoorzieningen).
- Natuur inclusieve gebouwde omgeving/samenleving

- Niet teveel overlast van de bedrijven, vooral de stank van Compaxo kan soms over heel Zevenaar hangen wat gewoon ontzettend vies is en mensen afschrikt. Maar vooral meer groen, aantrekkelijker maken en het goed onderhouden.
- Onderhoud op gerealiseerde doelen.
- Op een brievenbus na is er niets in Aerdt, een dorpswinkel zou fijn zijn.
- Open houden/maken van het landschap. Geen A15, geen blokkendozen, betekent ook geen files en geen arbeidsmigranten, meer groen, brede A12, deelmobiliteit, alternatieven stimuleren
- openbaar vervoer van onze dorpen naar Zevenaar.
- Openbaar vervoer, vooral voor de scholieren en studenten.
- Oud-zevenaar wat nieuwbouw (dus niet te veel; houdt rekening met de natuur) geven waarbij de prijs van de huizen zo is dat starters dit kunnen betalen. En daarbij belangrijk dat mensen die verbonden zijn met Oud-zevenaar voorrang krijgen. (Nu komen er mensen wonen voor de rust, die niets met Oud-zevenaar hebben, geen verbondenheid voelen en je ook nooit ziet)
- Respect voor zichtbaar en onzichtbaar cultureel erfgoed, en versterking van natuur in de directe omgeving
- Samenhang, participatie, samenwerken met elkaar (breedste zin), bouwen aan vertrouwen binnen alle verbanden in de gemeente
- Stad zevenaar moet een stadsallure krijgen maar de dorpen hun landelijke karakter.
- Stad, dorp, landelijk (buitengebied) - 3 elementen die in de gemeente Zevenaar een plaats hebben in de leefomgeving.
- Terugdringen nadruk op economische groei. Meer richten op welzijn dan louter op welvaart.
- Uitbreiding kan alleen in de hoogte
- Veel speelmogelijkheden voor de kinderen.
- Verdrijving van de bodem tegengaan. Hierdoor kunnen verzakkingen optreden van woningen. Dit kan leiden tot grote en onbetaalbare schade voor woning eigenaren!!!!
- Vergeet de kleine kernen niet, daar moet leefbaarheid ook op orde blijven (met toenemende vergrijzing)
- Verkeersveiligheid
- voldoende mogelijkheden om huis/vakantiewoning uit te breiden
- Voorrang geven aan mensen die hier willen wonen die hier ook vandaan komen.
- Waar er ook maar enige mogelijkheid is bomen te planten: plant ze. Zo belangrijk in stedelijke omgevingen.
- Wat een moeilijke zin. Fysieke leefomgeving, Omgevingsvisie?
- We worden helemaal ingesloten door infra structuur, komt leef klimaat ook niet ten goede.
- Woningen voor ouderen. Huurwoningen.
- Zorg nu eindelijk eens voor station Zevenaar Oost. En betere aansluiting op Arnhem. Stop betaald parkeren in het dorp. Het centrum is al zo onaantrekkelijk.
- Zorgen dat de medewerkers in Zevenaar wonen en de verbondenheid beter kunnen voelen

Antwoorden vraag 9:

- Behoud het aanzicht en versterk de historische kwaliteiten van Lobith met het oog op de roemruchte geschiedenis. Toerisme is groeiende, kan economische ontwikkeling bieden
- Bereikbaarheid weg met de drempels
- bereikbaarheid. Zowel met auto, fiets als openbaar vervoer
- Betere OV aansluiting op Arnhem.
- Controle op onderverhuur
- Criminaliteit
- Dat ouderen in Angerlo kunnen blijven wonen. Geen stadse allures krijgen.
- Dorpen moeten zoveel mogelijk verschoond blijven van zwaar verkeer.
- Drukke van het verkeer. Dit neemt alleen maar toe.
- Een plek om samen te komen is zeer belangrijk om vereenzaming van ouderen tegen te gaan. Deze moet laagdrempelig en uitnodigend zijn . Bijv. een vaste koffie inloop wekelijks.
- Een schone en groene leefomgeving met voldoende groene speelmogelijkheden voor de kinderen. leefomgeving

- Er wordt bij ons in de straat (Schilderspoort) en omliggende straten nog steeds veel te hard gereden en of met veel lawaai (omgebouwde uitlaten auto's, scooters). Hier iets aan doen zou het woongenot sterk verbeteren.
- Geluidsoverlast door geen groen en alleen maar muren die alles weerkaatsen
- Goede verdeling van voorzieningen (basisscholen) over de wijken. Niet consenteren op 3 of 4 locaties. Bereikbaarheid in de toekomst. Goede fiets voorzieningen op de bedrijventerreinen om werknemers op korte afstand van het werk uit de auto te krijgen.
- Graag het kleinschalige en landelijk karakter behouden
- Graag natuur schoonhouden en onderhouden, ook in samenwerking met waterschap en Rijkswaterschap. En ook graag noodzakelijke levensbehoeften beter aanbieden dan nu, zoals huisarts, tandarts, fysio en zorg via bereikbaar ziekenhuis en dagverpleging.
- Het centrum van Zevenaar is een ondernemersomgeving, maar het is ook heel belangrijk om te onthouden dat daar ook best veel mensen wonen, dus het is fijn als plannen een balans vinden tussen die twee.
- Het dorp moet geen hondenuitlaatplek voor de stad worden.
- Het weinige groen toegankelijk maken en onderhouden, en stoppen met verder afknabbelen. Een park is meer dan 3 bomen bij elkaar. Rosorum is al niks meer, gimbornhof ben Jelmer 3 stappen doorheen, freulebos???? Park achter het ziekenhuis is ook niks, langs de autobaan wandelen. Echt slecht!! Neem hethorsterpark als voorbeeld. Daar kun je wandelen sporten rondstruinen enz
- Het winkel aanbod
- Honden uitlaat terrein
- Hou de projectontwikkelaars op afstand, en biedt huidige/nieuwe bewoners kleinschalige ruimte het dorp met zijn eigen karakter in stand te houden.
- Houd de toegang naar de A12 makkelijk bereikbaar en voorkom zo sluipverkeer door de wijken. De meeste inwoners van Zevenaar werken buiten de stad
- Houd rekening met onze boeren, we hebben ze hard nodig. We willen geen eten uit foodhubs.
- Ik ga ervan uit dat schone lucht, geur, geluid, lichthinder onder schone leefomgeving valt. Zo niet dan zou dat wij mij betreft toegevoegd moeten worden.
- Indien de bakkertje Ten Veen sluit wegens de huidige hoge gasprijs is er geen winkel voor de eerste levensbehoeften meer in Angerlo. Een kleine Supermarkt zou ik prettig vinden OF een grote supermarkt op het industrieterrein! (a la Frankrijk)
- Klimaatadaptatie m.b.t. hittestress. Ook hier kom ik terug op groen in de wijk Groot Holthuizen, en dan in de vorm van veel meer bomen en struiken en minder maaien. Want de uitgestrekte, kortgemaaide grasvelden en wadi's veranderen in warme, droge periodes in dorre heteluchtovens. Bomen waar je onderdoor zou kunnen lopen en onder kunt afkoelen zijn hiervoor noodzakelijk. En die staan er nu nauwelijks in de straten en niet langs de wandelpaden. Er staan wel wat bomen, maar op plekken waar de schaduw op het heetst van de dag niet in de buurt komt van de wandelpaden. Ik nodig u uit om hier op een zonnige, liefst warme dag een rondje te komen wandelen en ervaar dat er bijna nergens schaduw te vinden is.
- Maak het aantrekkelijker voor mensen met jonge kinderen anders sterft Spijk een langzame dood door vergrijzing. Wij hebben ons net hart en ziel ingezet voor een dorpsplan waarvan er nagenoeg niets is gerealiseerd, diep triest.
- Meer betaalbare woningen.
- Meer biodiversiteit in de bermen, meer inheemse planten en bloemen t.b.v. insecten en bijen
- meer hoge bomen, maar dat gaat helaas niet zo snel bij nieuwbouw
- Meer invalide parkeerplekken in centrum.
- Meer inzetten om aan rand Babberich gebruik landschap te versterken (recreatie/wandelen). Bos/Halsaf/uiteerwaarden/Waaijen.
- Meer nadenken over prullenbakken op drukke plekken. In de hele wijk Ooy, waar veel gespeeld en gefietst wordt is 1(!!!) prullenbak te vinden. Om een mooi en schoon leefklimaat te houden is het belangrijk om dat op orde te hebben.
- Meer OV bereik in de wijk groot holthuizen, op het moment rijdt hier alleen nog een buurtbus.
- Meer speelplekken voor onze kinderen. We willen graag dat ze meer naar buiten gaan maar er zijn helaas geen voorzieningen, alles word/is weggehaald.
- Meer wandelgebieden waar honden los kunnen lopen.

- Minder verlichting, minder fel en minder spreiding van het licht. je kunt nu overal in het dorp de hele nacht buiten de krant lezen.
- Misschien meer groen in de nieuwbouw wijken. Dit is natuurlijk grond waar ook gebouwd kan worden maar met een goede inrichting en misschien zelfs herinrichting kan er best veel. De sportvelden bijvoorbeeld die liggen op een locatie waar ook woningen kunnen staan en het park doorgetrokken kan worden door of langs de wijk op. Als de sportvelden meer richting de snelweg verplaatst worden waar braakliggend terrein aanwezig is zou een optie kunnen zijn.
- mogelijkheden voor kinderen en tieners om te spelen/ vermaken
- Mogelijkheid kleine woningen te bouwen voor o.a. de ouderen zodat ze niet uit hun omgeving vertrekken en toch ruimte maken om in de vrijgekomen grotere woning jonge gezinnen te huisvesten
- Niet alles volbouwen, meer leegstaande panden verbouwen tot wooneenheden.
- Onderhoud voor behoud van onze mooie bomen en het groen.
- Betaalbare woningen, wat zijn bijvoorbeeld de plannen op de open plek oude Tichel en de Leemkuyl?
- Oud-Zevenaar is een prachtig karakteristiek dorp. Dit moet zo blijven. Geen rare huizen/ straten bouwen zoals op Groot Holthuizen, wat dorps karakter moest ogen omdat het ooit bij het dorp hoorde.
- Parkeerdrukke begint het en der flink op te komen.
- Pieterpad herstellen, wandelgebieden uitbreiden
- Rust ruimte en bereikbaarheid
- Snelfietsroute vanaf Arnhem langs het spoor stopt bij station Zevenaar. De snelfietsroute kan worden doorgetrokken naar Didam - Doetinchem. Begin dan bij station Zevenaar aan de andere kant van het spoor. Je hoeft dan niet met een boog over de Fergusonbrug, maar via een directere lijn langs het spoor richting Doetinchem. Het stuk Zevenaar - Didam zorgt ervoor dat recente gerealiseerde en toekomstige gebiedsontwikkelingen met elkaar verbonden worden. De snelfietsroute loopt dan dus als volgt: Station Zevenaar - Woonpark BAT (via nieuwe fietstunnel naar) - Groot Holthuizen - Landeweer - Fasion Outlet Zevenaar - 7-Poort - Kerkwijk Didam - station Didam. Misschien kan vanaf daar de snelfietsroute doorgetrokken worden naar Doetinchem als onderdeel van het project van de spoorverdubbeling. Betrek daarom ook buurgemeenten bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie.
- Speelvoorzieningen
- Tegengaan van verdroging van de bodem. Zie vorige vraag.
- Toch zoveel mogelijk de groene ruimte en uitloopegebieden behouden en het creëren van een uitnodigende/laagdrempelige ontmoetingsplek voor jong en oud.
- veilige speelomgeving voor kinderen in de basisschoolleeftijd
- Verkeersveiligheid vergroten dmv snelheidsremmende maatregelen op diverse (door)gaande wegen ivm vele vrachtverkeer en jonge snelheidsduivels
- Voldoende prullenbakken langs de fietsroutes.
- Voor mijn gevoel stijgt de gemiddelde leeftijd nog steeds. Dus is het belangrijk dat de voorzieningen voor jong en oud op orde zijn.
- Vooral behoud landschap, geen zonneparken en windmolens en geen nieuwbouw. Klimaatmaatregelen zoals opvang water, natuurinclusieve landbouw stimuleren, samen landschap onderhouden met vrijwilligers, samenwerking stimuleren
- Voorziening voor jeugd 12-20 jaar
- Wat is een fysieke leefomgeving. Geen B1 woord.
- We worden helemaal ingesloten door infra structuur, komt leef klimaat ook niet ten goede.
- Wellicht de oude kernen afsluiten voor doorgaand verkeer. Het verkeer en de drempels icm oude huizen is geen goede combi. Trillingen... Scheuren..
- Wellicht is een gezondheidscentrum in Groot-Holthuizen nog wel een idee met b.v. huisarts, apotheek, fysiotherapie.
- Zevenaar is straks ingeklemd tussen A12, Betuwelijn en A15. Ik denk dat de gevolgen ingeval van calamiteit worden onderschat
- Het bedrijventerrein de Koppel aan het "oog" onttrekken van de woonwijk: Groen Kolkwijk
- Zorg dat de grootte van Zevenaar beperkt blijft
- Zorg is zeer belangrijk. Vooral om de mantelzorg te helpen en te ontzien. Aanvraag voor wmo is vaak veel te lang.